Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HUSNU

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

PAZARTESİ 30 HAZİRAN 1980 10 LİRA

ABD TÜRKİYE'Yİ NASIL GÖRÜYOR

● AP, CHP, MSP VE SOL GRUPLAR KONUSUNDA ABD NE DİYOR? ● ABD, TÜRKİYE'DE PARLAMENTER REJİM VE ASKERİ DARBE İHTİMALİ ● ABD AÇISINDAN TÜRKİYE'NİN ASKERİ VE EKONOMİK TABLOSU ● AMERİKA, TÜRKİYE'DEKİ SİYASAL İSTİKRARSIZLIK KONUSUNDA NE DÜŞÜNÜYOR? ● TÜRKİYE'NİN SOVYETLERLE İLİŞKİSİNİ NASIL DEĞERLENDİRİYORLAR?

ŞEKİZİNCİ SAYFADA

Sadık Şide

Sadık Şide, işverenlere mektup göndererek "İşçilere zam yapmayın" diyen Özal'ı kınadı

Türk-İş: «Hükümet, toplusözleşme hakkına müdahale edemez»

- Özal yurt dışından dönmeden Maliye Bakanlığı yetkilileri kıdem tazminatıyla ilgili toplantılara katılmıyor.
- Hükümet, işçilere olan 8 milyarlık borcundan sadece 300 milyonunu ödedi. Bunun da 140 milyonu bir müteahhite verildi.

İŞÇİ SERVİSİ

DÜN bir basın toplantısı düzenleyen Türk-İş Genel Sekreteri Sadık Şide, Devlet Planlama Teşkilatı ve Başbakanlık Müsteşarı Turgut Özal'ın, işçilere fazla ücret verilmemesi için işverenlere mektup göndermesini kınadı.

Şide "Bu Turgut Özal'ın yetkisini aşan bir olaydır. Bu Turgut Özal'ı da, hükümeti de aşar. Toplusözleşme hakkı Anayasanın teminatı altındadır. Hükümet sözleşme haklarına müdahale edemez. Toplu iş sözleşmeleri görüşmeleri müdahalesiz bir şekilde sürecektir. Bizim muhatabımız Turgut Özal değil, Başbakandır" dedi.

Kamu kesiminde yürütülen sözleşme görüşmelerinde 7 işkolunda müzakerelerin kesildiğini ve bunun işçileri tedirgin ettiğini belirten Türk-İş Genel Sekreteri, 1 Temmuzda yeniden temaslarda bulunacaklarını ve anlaşma sağlanamazsa bu kez hükümete süre tanımadan greve gideceklerini söyledi.

Anlaşma sağlanamadığı taktirde Likat-İş'e bağlı 7 bin, Yol-İş Federasyonuna bağlı 102 bin, Maden Federasyonuna bağlı 140 bin, Şeker-İş'e bağlı 35 bin, Tarım-İş'e bağlı 9 bin, Deri-İş ve Türk Metal üyeleri ile birlikte toplam 350 bin işçinin greve çıkacağı bildiriliyor.

Şide bu arada hükümetin işçi kesimine olan 8 milyarlık birikmiş borcundan sadece 300 milyonunu ödediğini, bunun 140 milyonunun da bir müteahhite verildiğini açıkladı.

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Batı Karadeniz Kömür İşletmelerinde büyük vurgun!

Tonu 1600 lira olan 172 bin ton kömür, 385 liradan satıldı

- Neden zarar ettiği sorulan bu Kamu İktisadi Teşebbüsünün yalnızca bu olayda zararı 300 milyon lira.

HABER MERKEZİ

ZONGULDAK iline bağlı Bartın ilçesinde on günde bir çıkan Bartın gazetesinin bildirdiğine göre, Amasra BKİ'de (Batı Karadeniz Kömür İşletmeleri) 300 milyon lirayı bulan büyük bir vurgun ortaya çıkarıldı.

Bu işletmede, üretim yok denecek seviyeye düşerken elde bulunan 172 bin ton sanayi kömürü, TKİ (Türkiye Kömür İşletmeleri) Yönetim Kurulunun kararıyla Samsunlu müteahhitler, Zeki Kayhan ile İbrahim Çillioğlu'na tonu 385 liradan sattılar. Bugün, piyasada tonu 1600 liradan bile zor bulunan bu kömürün satışına, BKİ yöneticilerinden oluşan ko-

(Devamı sa. 6 sü. 3'de)

Altan Öymen "CHP ve MSP ülkemizin bir onarım hükümetine ihtiyacı olduğunda görüş birliği halindedir" derken

Asiltürk: "MSP bir koalisyon hükümeti düşünmüyor"

- "Onarım hükümeti bizim dışardan desteklenmemiz halinde mümkündür"
- Altan Öymen: "Böyle bir hükümetin kurulması gereğinde anlaştıktan sonra, bunun biçiminde görüş birliğine varılmaması için bir neden yoktur"

ANKARA (AA)

MİLLİ Selamet Partisi Genel Sekreteri Oğuzhan Asiltürk "Onarım hükümeti formülü, bizim dışarıdan desteklenmemiz halinde mümkündür. Aksi halde MSP bu dönemde CHP ve AP ile bir koalisyon düşünmemektedir" dedi.

Parlamentoda grubu bulunan siyasi parti yöneticileri Anadolu Ajansına "Onarım hükümeti" ile ilgili görüşlerini açıkladılar. Açıklamaları CHP adına Genel Sekreter Yardımcısı Altan Öymen, AP adına Genel Sekreter Nahit Menteşe, MSP adına Genel Sekreter Oğuzhan Asiltürk ve MHP adına da Genel Sekreter Necati Gültekin

(Devamı sa. 6 sü. 8'de)

Yunanistan Dışişleri Bakanı gazetemize özel demeç verdi

Mitsotakis

Mitsotakis: iki ülkenin işbirliği yapmaktan başka seçeneği yok

- Yunanistan Başbakanı, iyi hazırlanması şartıyla iki ülke Başbakanlarının görüşmesinin yararlı olacağını belirtti
- Mitsotakis, sorunların çözümü için çabaların koordine edilmesini istiyor.

ANKARA (ÖZEL)

NATO Bakanlar Konseyi toplantısı için Ankara'ya geldiği sırada, Başbakan Demirel ve Dışişleri Bakanı Erkmen ile görüşen Yunanistan Dışişleri Bakanı Konstantin Mitsotakis, gazetemize özel bir demeç verdi.

Yunanistan ile Türkiye'nin işbirliği yapmaktan başka seçenekleri bulunmadığını belirten Yunanistan Dışişleri Bakanı, geçmişteki başarısızlıkların sorumlusunu aramayı bırakıp çözüme varılması gerektiğini söyledi.

Mitsotakis'in gazetemize verdiği demeç şöyle:

AYDINLIK: Sovyetler Birliği'nden gelen tehdidin arttığı bir ortamda Türkiye ve Yunanistan sorunlarını nasıl çözebilir? Kesin bir çözüme ulaşmak üzere ne gibi pratik adımlar atılabilir?

Bugün bölgemizdeki koşullar altında Yunanistan, Türkiye'nin ana kuvvetlerini birbirine karşı konumlandıracak yerde, Kuzeyden gelen tehdide yöneltmeleri gerektiği görüşü hakkında ne diyorsunuz? Siz bu görüşe katılmaz mısınız?

MİTSOTAKİS: Bence, bölgemizdeki mevcut duruma rağmen Yunanistan ve Türkiye süregelen sorunlarını çözmelidirler. Çünkü iki ülkenin bir arada yaşamaktan ve çeşitli alanlarda işbirliği yapmaktan başka seçenekleri yoktur. Yunan hükümeti sürekli olarak bu görüşü teyit etmiştir ve Yunanistan ile Türkiye arasında imzalanmasını önerdiğimiz saldırmazlık paktının amacı budur. Aramızdaki anlaşmazlıkların çözümü için atılan pratik adımlara gelince, ayrıntılı bir döküm vermek erken olabilir. Şim-

(Devamı S. 6 Sü. 6'da)

Esnaf, ekonomik gelişmelerden yakınıyor

Ayakkabı satıcısı Mehmet Demir: "Bu karar iyi olmadı. Piyasa aldı, yürüdü. Kaça alıyoruz ki, kime, kaça satacağız."

Terlik imalatçısı Ekrem Kozarva: "Faiz hadlerini serbet bırakan karar, büyük sermayedarlardan yana bir karardır. Küçük esnafın çöküşü, ölümü demektir."

«Faiz hadlerinin serbest bırakılması, esnafın çöküşü ve ölümü demektir»

Paslanmaz mutfak eşyası imalatçısı Adem Alioğlu (sol başta) ve ortağı: "Faiz hadlerini serbest bırakan kararname mutlaka değiştirilmelidir."

- Görüştüğümüz esnafın tümü faiz kararnamesinin iptal edilmesini ya da değiştirilmesini istedi.
- Esnaf, bankalardan kredi alamamaktan ve tefecilerin insafına terkedilmekten şikayetçi.
- Daha faiz kararnamesi yürürlüğe girmeden piyasadan para çekildi, satıcı kredileri kesildi, fiyatlar arttı, satışlar düştü.

KORHAN ATAY

FAİZ hadlerini serbest bırakan kararnameye ilişkin görüştüğümüz küçük ve orta esnaflar, Bakanlar Kurulunun bu kararının esnafı yoketmeye yönelik olduğunu söylediler.

1 Temmuz tarihinden itibaren yürürlüğe girecek bu kararnameye göre bankaların vadeli tasarruflara verdikleri ve krediler karşılığı aldıkları faiz oranları üzerindeki kısıtlama

(Devamı S. 6 Sü. 6'da)

Gensoru bugün görüşülüyor

ANKARA (ÖZEL)

DEMİREL hükümeti hakkında Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Bülent Ecevit ve CHP'li parlamenterlerin verdiği gensoru önergesi bugün Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülecek.

Gensoru görüşmeleri sırasında üyelerin verecekleri gerekçeli güvensizlik önergeleri ya da Bakanlar Kurulu'nun güven isteği, Anayasa uyarınca bir tam gün sonra oya sunuluyor. Buna göre gensoru üzerindeki görüşmeler bugün saat 24'e kadar tamamlandığı taktirde, oylama 2 Temmuz Çarşamba günü yapılacak.

Bu oylamanın sonunda hükümetin düşürülebilmesi için üye tam sayısının salt çoğunluğu olan 226 oy gerekiyor.

Gensoru önergesinin gündeme alınması Millet Meclisi Genel Kurulunun salı günkü birleşiminde kabul edilmişti.

Pakistan'da bir otobüs kanala uçtu: 90 ölü

İSLAMABAD (AA)

PAKİSTAN'ın Mirpur bölgesinde bir otobüsün kanala uçması sonucu, aralarında kadın ve çocukların da bulunduğu 90 kişi boğularak öldü.

Polis, Kaşmir yakınlarındaki bir tapınaktan dönmekte olan otobüsün içinde 100'den fazla yolcu olduğunun sanıldığını açıkladı.

MHP'lileri koruduğu için sıkıyönetime şikayet edilmişti

Asteğmen Vural, Atatürk Yurdundaki görevinden alındı

ANKARA (ÖZEL)

SİTE Yurdunda görev yapan Asteğmen Vural görevinden alındı, yerine yeni bir asteğmen getirildi. Yurtta MHP'lileri koruyan Asteğmen Ali Vural hakkında öğrenciler şikayette bulunmuşlardı.

Asteğmen Ali Vural'ın taraflı görev yaptığının basında yer alması üzerine, Sıkıyönetim yetkilileri incelemelerde bulunmuştu. Asteğmen Ali Vural'ın görevden alınmasından önce gazetemizde hakkında çıkan yazıları öğrencilere göstererek, gazetemiz aleyhine sözler söylediği ve küfür ettiği bildirildi.

Reşadiye'de dört PTT görevlisi kurşuna dizildi

- Adana'da faşistler kahve taradı: bir ölü, iki yaralı
- Çorum'da bir kız çocuğu öldürüldü.

HABER MERKEZİ

REŞADİYE-Aybastı karayolunun Bozçalı köyü yakınlarında dün sabaha karşı, ikisi PTT görevlisi dört kişi tabanca ile öldürülmüş olarak bulundu.

Tokat Valisi Adil Kerimoğlu'ndan alınan bilgiye göre, Reşadiye'den Aybastı'ya gitmekte olan iki kamyon Bozçalı köyü yakınlarında kimliği belirlenemeyen kişilerce durduruldu. Kamyonlarda bulunan Mustafa Özer ve Saim

(Devamı S. 6 Sü. 2'de)

BAŞYAZI

Faşizmin Tırmanışı Bir Zikzak

Doğu Perinçek

BUGÜN ülkemizdeki gelişme faşizmin tırmanışı yönündedir. Birçok arkadaş, eskiden faşizmin tırmanışından söz eden tahlilleri eleştirdiğimizi belirterek, "Acaba görüş mü değiştirdik" diye sormaktadırlar.

Eski görüşümüz de gerçeğe uygundu, bugünkü de gerçeğe uygundur. Değişen şey, doğrudan doğruya gerçeğin kendisidir.

12 Mart faşizmi, uluslararası ve ulusal koşullar nedeniyle dikiş tutturamamış, 1973 baharından başlayarak bir gerileme içine girmişti. 1979 sonlarına kadar yaşadığımız süreç, esas olarak 12 Mart'tan kurtuluş ve özgürlük yönündeydi. CHP'nin 1974 sonunda önemli bir hesap hatası yaparak, AP, MHP ve MSP'nin biraraya gelmesine ve bir MC hükümetinin kurulmasına yol açması dahi, gelişmenin yönünü esas olarak değiştirmedi. Nitekim gelişme, MC hükümetlerinin ayakta duramaması ve CHP'nin iktidara

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

Türkiye-AET Ortaklık Konseyi bugün toplanıyor

ANKARA (ÖZEL)

TÜRKİYE-Avrupa Ekonomik Topluluğu Ortaklık Konseyi Belçika'nın başkenti Brüksel'de bugün toplanacak.

Ortaklık Konseyinde Türkiye'yi temsil edecek olan Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen dün İstanbul'dan Brüksel'e hareket etti.

Konsey toplantısında, Türkiye ile Topluluk arasındaki ilişkilerin canlandırılması konusundaki Türk önerilerinin de ele alınacağı bildirildi. Toplantıda, Türk önerileri ile Topluluğun karşı önerileri arasındaki ayrılıkların giderilmesine çalışılacağı da belirtildi.

Türkiye-Avrupa Ekonomik Topluluğu Ortaklık Konseyinde, Ortaklık Komitesinin bir süre önce Brüksel'de yaptığı toplantıda hazırlanan rapor üzerinde durulacak.

Genel Başkanlıkça verilen bir tüzük değişikliği önergesi kabul edilmeyince

Baştürk DİSK Genel Başkanlığından istifa etti

- Baştürk: "İki buçuk yıldır DİSK'e çelme takanlar birlikten söz ediyor"
- "Sendikalarımız hasta, 3 sendikamız felç durumundadır"

İSTANBUL (ÖZEL)

DİSK Genel Kurulunun dünkü oturumunda, tüzük değişikliğinin görüşülmesi sırasında, Genel Sekreterin seçimi ile ilgili olarak Genel Başkanlıkça verilen bir değişik-

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Bir OECD yetkilisi: "Kalkınmakta olan ülkelerde sosyal adalet ve söz hakkı çok fazla"

- "Türkiye'nin bu fiyat artışlarına ayak uyduramayacağı söyleniyordu, görüyorsunuz ki uydu"
- "Eşel-mobil Türkiye'ye yaramaz"

ANKARA (ÖZEL)

ADI verilmeyen bir OECD uzmanı, haftalık Yankı dergisinin sorularını yanıtlarken, "Eskiden ülkeler kalkınırken büyük [illegible] istismarı oldu, şimdi ise tam aksi sergileniyor. S[illegible] ve söz hakkı çok fazla" dedi.

(Devamı sa. 6 sü. 4'de)

içten geldiği gibi
NİMET ARZIK

Sayın Tevfik Koraltan ve Sayın Emin Bilgiç

Sayın Bakanı, tanımıyorum. Sayın Emin Bilgiç, bana karşı her zaman nezaket ve anlayış göstermiştir.

Bu günlerde, zaten, bazı sorunlar için Sayın Müsteşara başvuracaktım. ama, Kültür Bakanlığına girmekten resmen korkuyorum.

Korkumun nedeni mi?...

Sayın Bakana ve Sayın Müstesara anlatayım: Gece,. Saat onbir. Son haberler başladı başlayacak televizyonda. Bir telefon. O saatte, hep felaket haberi veya yardım isteği bekler nedense insan.

Bir isim söyleniyor. Tam anlayamıyorum. Yavuz, Bülent. Bakiler! O gün, çok şirin, çok esprili bir mektup aldığım bir okurum sandım. Ama ses, sert, öfkeli, öfkesinde oturmuştu:

– Ben, diyor, o aygın baygın diye söz ettiğinizim...

Acaba kimden "aygın baygın" diye söz etmiştim ki... Bir tane değil ki: Ses birdenbire höpürüyor köpürüyor:

– Sizin Türçeniz çok zayıf, ilkokul öğretmeni olsam, size "geçmez" diye not verirdim...

Sayın Bakan, Sayın Müsteşar toparlanamıyordum... Bu çocuksu öfkeyi bir eksene bağlayamıyordum.

– Sonra "ben ulusum" diyorsunuz... Ne demek bu?. Fransa Kıralı, "Devlet benim" demiş...

Ses'e (Daha kim olduğunu kıviramamıştım, hiç bir dilin nüanslarını, genellemelerini, anlatacak durumda olmadığımı kavramıştım hiç olmazsa...

Evet, öfkeli kardeşim, "ben ulusum... ben halkım... ben, vatandaşım."

– Bir gün bana gelirsiniz elbette: (diye devam etti)

– Niye geleyim?

– Ben, Kültür Bakanlığı Müsteşar Yardımcısıyım...

(İnanamadım, çünkü, bir yüksek devlet memuru, bir yabancı eve, 'Türkçen zayıf' demek için telefon etmez gece yarısı. Bazı şekilleri bozmaz'...)

Birden, beynim, Arşimed telaşıyla, telaşlandı.

Nerdeyse, "Buldum buldum" diye fırlayacaktım. onun banyodan fırladığı gibi..." buldum"!

Ve Topkapı üzre program

Zaten ben bulmasam bile, o beni aydınlatıyor:

"– TRT'nin çocuğu, TRT'ye, ne ettin" yazınızda, benden söz ediyorsunuz. Topkapı programını yapan benim. Siz saygısızsınız: Sizin kadar saygısız insan görmedim. "Şıkıdam şıkıdam diye göbek atasım gelmiyor, ekranın karşısında" diye yazmışsınız."

Şimdi iyice dinleyin, Sayın Bakan, Sayın Müsteşar. Ve sorun Müsteşar Yardımcısı Yavuz Bülent beyefendiye, o muydu, o değil miydi, gece yarısı bana telefon eden. Çünkü hâlâ, devletin bunca yüksek bir makamını işgal eden bir kişinin böyle bir davranışta bulunmayacağına inanıyorum. Davranışı, bütün bir kuruluşu gölgelerdi çünkü"...

Ses öfkenin doruğuna varıyor:

– Belli ki, göbek atmak meraklısısınız. O kadar meraklıysanız, benim önümde atın"...

Sayın Bakan ve Sayın Müsteşar, belki aynı çizgide verilecek yanıt çok, ama aynı çizgide yanıt verebilmek için... bazı yetenekler gerek!

Yüksek bir devlet memuru bence, "Eğer göbek atmaya meraklıysanız, benim önümde atın" derse, bütün bakanlık gradosundan düşer.

Sizlerin de başka türlü düşüneceğinizi sanmıyorum...

Ha, unutuyordum. Başlangıçta, öfkeli vatandaşı, yatıştırmağa çalışmadım değil, hiç karakterimde olmadığı halde:

– Bana bir gün geleceksiniz, dediğinde.

– Siz gelin benim bir kahvemi için diye rica ettim.

Sayın Bakan ve Sayın Müsteşar, bu sizlere olan saygımdandı. Eğer gerçekten Müsteşar Yardımcısıysa, telefon eden, yatıştıralım da hoş olmayan bir durum doğmasın diye düşündüm!

Yanıt:

– Ne kahve mi? Neden? Düşmanın kahvesi içilmez...

Ben, azcık şakacı bir üslupla, Topkapı belgeselini hafifsemiştim.

Yetiştiğim zaman, belgeseli izlemeğe, isimler falan yoktu. Olsaydı gene aynı yazıyı yazardım. Ama, dedim ya, gecikmiştim... Kimin yapıtı olduğunu bilmiyordum...

Pseude-Lyrique, köşklerin birbirlerini kıskandığı padişahların, dairelerinin televizyona çıkacağını düşünmedikleri, avluların suskun, sütunların yorgun, saatlerin düşündüğü bir edebiyatı, hafifsemek ve bunu belirtmek elbette hakkım... Haksızlık bile etsem!...

Beni göbek kıvırmağa davet eden Sayın Müsteşar Yardımcısıysa, bana mektup yazabilirdi ve mektubunu, kırk gün kırk gece koyardım...

Ben sadece bir belgesele takıldım. Bana, gece yarısına yakın, telefon etmeğe kendinde hak gören vatandaşsa, çok yakışıksız bir biçimde, şahsıma takılıyor...

İsterim ki, sayın yardımcıya sorulsun o muydu, değil miydi telefon eden... Belki telefon eden öfkeli kişi, çok iyi bir iş yaptığını da sanıyordur.

– Amma oturttum diye...

Hele bir öfken otursun arkadaş...

Zaten burada birkaç şeye takılıyorum:

1) Resmi bir makamda bulunan bir kişinin, böyle bir noktüm laubalilikte bulunabilmesi. (ki hâlâ inanamıyorum!)

Bu kişinin (artık kim ise), yazarı çizeri haksız bile bulsa, "Gel benim önümde göbek at" diyebilmesi.. madalya takarak işi bile olsa, mümkünsüz gibi:

– Elbette bir gün bana gelirsiniz diye tehdidetmesi...

– Yani ne aziz kardeşim? Yani, devletin çıkarına uygun bir amaçla gelirsem...Beni kıvrandıracaksın mı demek istedin. Yoksa vatandaşın, Anayasanın güvencesi altında olduğuna inanmıyor musun?

Üstelik büyük bir ders daha aldım. Politikacıları, öpüp başımıza koymalıymışız... Neler yazılıyor haklarında da, hoşgörülerini yitirmiyorlar...

Demek, bürokratlara gül yaprağıyla bile dokunmak cürüm.

Sayın Bakan ve Sayın Müsteşar, size öyküyü teslim ediyorum.

Sayın Müsteşar Yardımcısına dostane sorulmasını istiyorum.

Gece yarısına yakın beni arayan kim? Bana yardım edin. Korkuyorum Bakanlığa uğramaya, gerçekten korkuyorum. Korkutmasınlar beni!

En iyi duygularımla.

PAZARTESİ DENEMELERİ
İsmet Zeki EYUBOĞLU

ÜLKÜCÜ

İLGİNÇ bir mektup geçti elime. "Ülkücü, Müslüman, Türkçü, milliyetçi olduğunu söyleyen, ancak açık adını yazmaya korkan, böylece ödlek olduğu, karanlıklar içinde iş görmeyi sevdiği anlaşılan bu yurttaşımız genç olsa gerek. Kendi düşüncelerine karışmam, beni ilgilendiren başkalarının düşüncelerine karışmada saygı sınırlarını epey aşması, işi kan dökmeye vardıracağını sezdirir bir deyiş biçimi kullanmasıdır. İmdi 22.5.1980 Köprübaşı-Eskişehir çıkışlı bu mektubun önemli yerlerini, yazarının sözlerini, yazışını, yanlışlarını olduğu gibi bırakarak aktaralım.

"Allahın laneti üzerinize olsun

Hayvan kadar değeri daha olmayan Allahsızlar sizlere sesleniyorum.. şunu kirli dimağlarınıza iyi yazın ki ben devrimci değilim, ülkücüyüm, komünist değil milliyetçiyim, Müslümanım... Ülkü yolunun yılmaz neferlerini üzerinize seferber ederim.

Benim davam Nazımların, Leninlerin,.Stalinlerin ve onların altın kakmalı tasmalı uşaklarının değil Türk milletinin davasıdır. Türklük davasıdır. Nizamı alem davasıdır. Yolum Yılmaz güneşlerin,. çayanların yolu değil Fatihlerin yolu Yavuzların yolu Alparslanların yoludur. YolumALLAH, yoludur. Hedefim Turan Rehberim Kur'an umudum ALLAH Önderim Hz. Muhammed, Liderim ise Başbuğum Türkeş'tir.

Nizamı alemin yılmaz savaşçıları kominizme, faşizme ve her türlü emperyalizme karşı mücadelelerini sürdürecektir. Haykıracaktır "ZAFER ALLAHA İNANANLARINDIR" sizin değil Allahsızlar.

ALLAH yoluna cenk edelim şan alalım şan
Kur'anda zafer vadediyor Hazreti Yezdan

Siz hâlâ zafer Allahsızların deye durun. Bizim zaferimiz an meselesidir. Acep o zaman kendinizi nasıl kurtaracaksınız...

Biz ölümden korkmayız. Bizde Allah için ölümün ötesi şehitliktir ve yedi Cennetin kapıları bize açıktır zannederim beğenimiyeceksiniz mektubu elinize alınca bozulacak ve Moskova'nın kara listesine ismimi nakledeceksiniz. Ölümden korkmuyorum. Haykırıyorum "Kanımız Aksa da Zafer İslamın".

Savaşımız vurguncu düzenedir düzene
Çağımız İslamda dirilişedir.
Müslümanlar küfre karşı tek yumruk
KANA KAN İNTİKAM
Bir ölür bir doğarız kominizmi yatağında boğarız.
Milliyetçi eğitim ülkücü öğretmen
Komünistler Moskova'ya
Mao değil Alpaslan, Vietnam değil Türkistan
Esir Türklere hürriyet
Ne ABD, ne Rusya, ne de Çin Her şey Türkistan için
Türküz Müslümanız uygarız.
Hak Hukuk Adalet, Milliyetçi Hareket
Bozkurtlar geliyor
Milli devlet güçlü iktidar
Bozkurtlar ölmez
Allah Vatan Ülkü Tanrım Sen Koru Türkü
Allahsızın şerrinden sana sığınırım ya rabbi."

Bir tek sözcüğünü, yazılış biçimini bile değiştirmediğim bu mektubun yazarının Türkçeyi bilmediği gibi ne denli bilinç dağınıklığı içinde olduğu da sözlerinden anlaşılıyor açıkça. "Müslüman" olduğunu söyleyen bu kişinin İslam dinini, şeriat kurallarını bildiğini sanmıyorum. İslam dinine göre bir kimsenin içini, imanını ancak Tanrı bilebilir, başkaları değil. Sonra "şehid" din uğrunda yapılan savaşta ölene denir, kendi gibi düşünmeyenlerin kanına susayanlara değil. Neyse din bakımından ele alırsak bu mektupta iler tutar yan bulamayız. Bizim için ilginç olan bu mektubu yazanın ne denli saldırgan, ne denli çağdışı bir tutku içinde olduğudur. Emperyalizme karşı çıktığını söyleyen bu kişi Türkistan deyip dururken ırkçı, emperyalist bir isteğin ardından gittiğini bilemiyor. Peki neyle kurtaracağız Türkistan'ı be kardeşim? Işıksız, yolsuz, susuz, okulsuz, topraksız, evsiz-ocaksız, yoksul, bir dilim ekmek için Almanya yollarına dökülen köylülerimizle mi? "Komünistler Moskova'ya" sözlerinin çağı geçti, onlar elli yıl önce söylenirdi. Şimdi Moskova'dan rafineri, elektrik santralı, baraj, fabrika yapmak için senin gibi ne dediğini bilmezlerin bulundukları yerlere geliyorlar. "Kanımız aksa d.: zafer İslamın" diyorsun, peki Karlofça'da, Navarin'de, Küçük Kaynarca'da, Ayastafanos'ta, Kanal'da, Halep'de, Filistin'de, Mekke'de akan kanlar Müslüman Türklerin kanı değil miydi? Neden "Zafer İslamın" olmadı da boşuna döküldü yüz binlerce yurttaşımızın kanı, nice evler ocaklar söndü? Bir avuç İsrail ordusu karşısında kaçacak delik arayan yüz binlik Mısır orduları Müslüman değil miydi? Yoksa sen Müslüman denince markla, dolarla ulusunu sömüren petrol ağası Arap emirlerini mi anlıyorsun? Kanını İslam yolunda dökecek nitelikte yiğitsin de neden mektubuna adını yazacak erliği gösteremiyorsun? Senin dilinde Müslüman, ülkücü, Türkçü, bozkurt, milliyetçi böyle ödlek korkak davrananların başörtüsü müdür?

Mektubu yazan yiğidin kimin izinden yürüdüğü, hangi topluluktan olduğu, daha doğrusu hangi partinin uydusu olmakla övündüğü besbelli. İmdi Müslüman geçinen bu yurttaşa şunu soralım: Sen "rehberim Kur'an" diyorsun, o kitabı okudun mu? Orada "İslam dininde intikam yoktur", "Dinde zorlama yoktur", "Mümin olan kimsenin imanına karışmaz", "Kimin cennete, kimin cehenneme gideceğini ancak Tanrı bilir" gibi bir çok ayet vardır görmedin mi? Sen git önce bağlandığın dini, sonra ülkünün, yurt sevgisinin, insanlığın ne olduğunu öğren. Bilgi edinmek için Türkistan'a, Turan'a gitme, onlar da Moskova'ya, Pekin'e, Londra'ya, Bonn'a, Paris'e gidiyorlar. "İlim Çin'de de olsa arayın" demiyor mu İslam dini, duymadın mı kardeşim? Peygamberin "ilim" için gidin dediği Çin'den sen niye korkup kaçıyorsun?

Bu mektubu yazanın genç olduğu, inandığını bile yeterince bilmediği, gözlerini yumarak birinin arkasından yürüdüğü besbelli. Böyle düşünen kimselerden oluşan bir yönetim kurulu, bir yetkililer, görevliler topluluğu ülkeyi yıkıma, ulusu mutsuzluğa, bölünmeye götürür. Bu genç yazdıklarının bir kişiyi ne denli küçültücü, kötü durumadüşürücü olduğunu bile anlayacak yetenekten yoksundur, kendini kaptırmıştır, bir karanlığa doğru gidiyor. Önce konuştuğu dili, Türkçeyi bilmiyor. Sonra söylediklerinin arasında anlam bakımından bir tutarlılık, bir bağlantı yok. Alt alta, yan yana dizilmiş, yalnız ses benzerliği bulunan boş sözler. "Hak, hukuk, adalet" diyor, öte yandan da "kana kan intikam" gibi ilkel topluluklara yaraşır bir davranışı benimsiyor. Hakkı, hukuku, adaleti seven, ona inanan bir kimse kan döker mi, "intikam" almaya kalkar mı? Sonra kimden alacak bu "intikam"ı, kendi gibi düşünmeyenlerden, kendi gibi aşırılıklara kapılıp kardeş kanı dökenlerden. "Milliyetçi Hareket" dediği bu mudur? Kan dökmeyi, kendi gibi düşünmeyenlere yaşama yetkisi tanımamayı ülkü edinmiş bir topluluktan hangi ülke yarar görmüştür.

İşte kendi açıklamasından da anlaşılaşacağı gibi, Başbuğ Türkeş'in çevresinde toplananlar, yolunda yürüyenler bunlardır. Bunlar Türk eğitiminin tutarsızlığını, yetersizliğini, ne denli boş olduğunu, çağdışı kaldığını gösteren yoğun kanıtlardır. Şimdi sana Kur'an'dan bir ayet de ben söyleyeyim "Ülkücü, Türkçü" kardeş:

"Tanrı zalimleri sevmez."

HALKIN SESİ
GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

DENİZCİLİK BANKASI NEYİN PEŞİNDE?

Hep soyguncular banka soymaz ya, işte Denizcilik Bankası Kadıköy, Üsküdar, Beykoz, Beşiktaş, Sarıyer ilçelerinde oturan bir milyonu aşkın vatandaşı, beş aydır, her aybaşı gözünün içine bakarak resmen soyuyor. Siz buna ister soygun ister vurgun deyiniz. Bu ilçelerde oturup işi gereği İstanbul'a gidip gelen, evinin nafakasını zorlukla çıkaran yüzbinlerce vatandaş, Denizcilik Bankasının pişkinliğe getirerek oynadığı bu çirkin oyunu sanki gülerek seyrediyor. Hani o pire için yorgan yakanların, bir bardak suda fırtına koparanların bile sesi çıkmıyor.

Gerçekte bu öyle bir soygun ki, Cumhuriyet tarihinde eşine rastlanmamış en büyük soygun diyebiliriz. Bu azgın deniz canavarının karşısına çıkacak hiç bir kuruluş, sendika, dernek, parti, hiç bir resmi makam yok mu? "Bu kadarr fazla, ne yapıyorsun, Dur!" diyemiyorlar mı?

Anlamayan varsa anlatalım:

1 Şubat 1980 tarihinden itibaren Kadıköy, Haydarpaşa, Üsküdar ve Beykoz'la Beşiktaş'tan Yeniköy'e kadar Boğaziçi iskelelerinden İstanbul'a bilet ücretleri 5 liradan 10 liraya çıkarılarak yüzde yüz oranında artırıldı. Ancak indirimli aylık karneler 75 liradan 400 liraya çıkarılarak yüzde yüz yerine yüzde beş yüzün üstünde zam gördü. Gerçekte bu aylık biletler daha önceki keyfi kararlarla cumartesi, pazar ve bayram günlerinde geçersiz sayılmış olduğundan indirimli aylık karnelerin içinde bayramsız aylarda 20-21 bilet bulunmaktaydı. Bayramı bol olan aylarda bilet sayısı 17'ye kadar düşebiliyordu. Böylece 20 bilete 400 lira ödeyen vatandaş, ayın cumartesi ve pazarları için de 200 lira ödeyerek bir aylık bilet için toplam 600 lira ödemiş olmaktadır. Yani aylık bilet alan yolcunun cebinden "75" lira yerine "600" lira çıkmakta, zam oranı da yüzde sekizyüze yükselmektedir.

Bu hesaba göre, ayın cumartesi, pazar ve bayram günlerinde de kullanılabilecek 30-31 günlük normal aylık karnelere 75 lira yerine yüzde yüz zamla 150 lira ödenmesi gerekirken bir milyondan fazla vatandaş ay süresince 600 lira geçiş ücreti ödemekle ayda "450" lira haksız yere elinden kaptırmış oluyor. Bu, sorumsuzca vatandaştan çarpılan para bir ayda 500 milyon lirayı aşar. Beş aydır bu çirkin oyun sessiz sedasız oynandığına göre şimdiden iki buçuk milyarı geçmiş, Denizcilik Bankasının kasalarını patlatacak duruma gelmiştir.

Bir kere 30-31 günlük ayın 20-21 güne indiği nerede görülmüş? Aylık bilet alanların büyük bir bölümü cumartesi günü çalışmaya gidiyor. Pazar günleri çalışılan da pekçok işyeri var. Hem aylık bilet alanın pazar günü vapura binmeyeceğini nereden çıkarıyorlar.

Banliyö trenlerinde aylık kart 300 lira, şehir otobüslerinde mavi kart 300 lira. Her ikisinde de gidiş geliş, binme sayısı sınırsızdır. Vapurlarda da önceleri böyle aylık kart kullanılıyordu. Bir sivri akıllı çıktı, ayın gün sayısı kadar "Aylık İndirimli Karne"ye çevirdi. Daha sonra içinden pazarlar çıkarıldı. Vatandaş "gık" demedi. Onlar "Tamam" dediler, "Aldıran yok", cumartesileri de çıkardılar. Baktılar vatandaştan, ilgililerden yine ses yok, "Bayram"ları da çıkardılar. Şubat 1980'de parasını da hükm-i karakuşiden 400 lira yapınca keyiflerinden dört köşe oldular. Oldular ama bayramların bol olduğu aylarda bilet sayısının 17-18'e düşmesi işleri biraz karıştırıyordu. Bu durumda aylık bilete 400 lira ödeyen vatandaş, sanki cezalandırılıyormuş gibi tek tek bilet alandan 40-60 lira fazla ödemek zorunda kalacaktı. Belki çok fazla ezildiğini hisseden bir vatandaş ya da vatandaşı lütfen düşünmek aklına gelen bir sayın ilgili uyanıverir de bize "Bu kadarı da fazla, yeter artık!" deyiverir diye Nisan 1980 aylık biletlerindeki geçersiz sayıldığı günlerin içinden "bayram" sözcüğünü çıkardılar. Otuz günlük ayın üçte biri içinden çıkarılarak kuşa döndürülmüş 20 günlük biletleri "Toplu Bağ Yolcu Bileti" adı altında yutturmaya devam ettiler. Bunlar abonman bileti gibi bile değil. Parası indirimsiz peşin ödenmiş olduğu halde üzerinde yazılı tarihte kullanılmayan biletler geçersiz sayılıyor.

Son günlerde İETT belediye otobüslerinde her mesafe için yolcu biletinin 5 liradan 10 liraya çıkarılacağı söyleniyor. O zaman sanırız ki, 300 liralık aylık mavi kartlar en fazla 600 liraya çıkar. Hiç düşünebilirmisiniz ki, 300 x 8 = 2400 ya da 300 x 10 = 3000 gibi acayip hesaplar yapıp aylık otobüs biletlerini 2400 - 3000 lira gibi korkunç fiyatla satmaya kalkışsınlar...

İşte Denizcilik Bankası, bütün hak, hukuk, yasa, adalet, meşruluk, iktisat, işletmecilik, insaf, vicdan ve insanlık kurallarını çiğneyerek sorumsuzca vatandaşa altı aydır bu vurgun ve soygun planını uyguluyor.

Denizcilik Bankası Şehir Hatları işletmesinin zarar ettiği söylenemez. Bir seferinde iki üç bin yolcuyu üç-beş millik mesafeye taşıyan gemilerin zarar etmesi sözkonusu olamaz. Denizcilik Bankası, diğer hatlarda uğradığı zararı İstanbul'un işçi, memur, esnaf gibi dar gelirli vatandaşlarının sırtından çıkarmak istiyor. Ne yazık ki, çalışanların dernek, sendika ve çeşitli kuruluşları, devlet, hükümet ve belediye makamları bu çirkin soygun oyununun sadece seyircisi durumunda elleri, kolları bağlı duruyorlar, derin uykularda imiş gibi bir türlü ortaya çıkıp "Ne var, ne oluyor?" diyemiyorlar.

İşte Denizcilik Bankasının bu dev soygunu vatandaşların iyi niyeti, ilgililerin şimdiye kadarki ilgisizliği nedeniyle böylece sürüp gidiyor ve vatandaşın milyarları haksız yere bankanın kasalarını şişiriyor.

Kısaca dileğimiz ve yapılacak iş şudur:

1. Tren ve otobüslerde olduğu gibi "Aylık İndirimli Kart" usulü vapurlarda da uygulanmalı,

2— Kartlar ayın her gününde geçerli olmalı ve sınırsız geçiş hakkı tanınmalı,

3— Normal olarak aylık kartların ücreti "150" lira olmalı, bahane uydurup diretirlerse "200" lirayı aşmamalı.

4— Biletler ve aylık kartlar Boğaziçi'nde Kavaklar'a kadar, Marmara'da Bostancı'ya kadar aynı fiyat tarifesi üzerinden geçerli olmalı.

Kadıköy, Üsküdar, Beşiktaş, Sarıyer ve Beykozlular Adalar yolcuları gibi gemilere parasız binip toplu halde Valilik makamını rahatsız etmekten hicap duyarlar. Birkaç satırla dile getirmeye çalıştığımız bu yakınma, bu yakarış boşuna değildir. Denizcilik Bankasının vatandaşı hiçe sayan, ezdikçe ezen bu haksız tutumunun sayın ilgililerce, çeşitli dernek, sendika ve kuruluşlarca yüksek makamlara duyurulacağını umarak, Denizcilik Bankasının bu başıboş, keyfi uygulamalarından İstanbul halkının kurtarılmasını sabırsızlıkla bekliyoruz...

Bir Okuyucu

3 yıldır, arsayı gerçek sahibine vermiyorlar

Ankara'da hasta yatan Sabriye Salkım adlı yurttaşımız yıllar önce belediyeden zor şartlarda aldığı toprağına bir türlü sahip olamıyor.

Olayın aslı şöyledir. Sabriye Teyzenin Muhittin Biçer adlı bir kardeşi vardır. Muhittin Biçer gider noter huzurunda usulsüz bir şekilde kafadan, kardeşi için bir nüfus kaydı yaptırır. Bu şekilde kardeşinden arsayı "1000 lira karşılığında" alır. Böylece Sabriye Teyzenin iki nüfus kaydı olur. Biri sahte biri gerçektir. Gerçek kayıtlarda mahallesi Tekke Mahallesi olarak geçer, sahte kayıtlarda ise Reşadiye Mahallesinde oturur.

Aradan zaman geçer ve Sabriye Salkım arsasına sahip olmak ister. Ve mahkemeye başvurur. Tarsus Tapu Kadastrosu, sözlü olarak arsanın Sabriye Salkım'a ait olduğunu söyler. Ama "komisyon toplanamadı" gerekçesini ileri sürerek üç yıldır, arsayı gerçek sahibine teslim etmez! Hasta Sabriye Teyze kara toprak olmadan, bir an evvel toprağına kavuşması dileği ile şifalar dileriz.

Celal DORAK

Geçtiğimiz Hafta

NATO Bakanlar Konseyi Ankara'da toplandı

Geçtiğimiz hafta gözler Ankara'da idi. NATO Bakanlar Konseyi Ankara'da iki gün süren İlkbahar Toplantısını yaptı. Toplantıdan sonra açıklanan bildiride, Sovyetler Birliği'nin Afganistan'dan derhal çekilmesi istenerek, bunun Doğu-Batı ilişkilerinin geliştirilmesinde önşart olduğu açıklandı. NATO Bakanları Türkiye ile Yunanistan arasındaki diyalogdan memnuniyet duyduklarını dile getirirken, bildiride Akdeniz bölgesindeki üye ülkelerin ekonomilerinin ve savunma yapılarının güçlendirilmesinin aciliyetine de dikkat çekildi.

Bu arada NATO üyesi ülkelerin yetkilileri de çeşitli basın toplantıları düzenlediler. ABD Dışişleri Bakanı Muskie, güçlü bir Türkiye görmek istediklerini belirterek, Ruslar tamamen geri çekilmedikçe Washington-Moskova ilişkilerinin de normalleşmeyeceğini söyledi. NATO Genel Sekreteri Joseph Luns ise, NATO bölgesinde askeri, bunun dışındaki yerlerde siyasi önlemin gereğini vurgulayarak, "Sovyet yayılmacılığı göğüslenmelidir" dedi. Luns, Avrupa'ya nükleer füze yerleştirileceğini de açıkladı.

Öte yandan, NATO Bakanlar Konseyi Toplantısında üzerinde durulan sorunlardan biri de Türkiye-Yunanistan ilişkileriydi. Batılı Bakanlar, iki ülke arasındaki sorunların barışçı yollardan çözülmesi ve NATO'nun güney kanadının önemini vurgulayan konuşmalar yaptılar. Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen, iki ülke arasındaki görüşmelerin bakanlar düzeyinde sürdürüleceğini söylerken, Türkiye ve Yunanistan Dışişleri Bakanlarının tutumları, iki ülke arasındaki buzların çözülmesi konusunda bir iyimserliğe yol açtı.

DEMİREL 16 ŞARTI REDDETTİ, GENSORU GÜNDEME ALINDI

Önceki hafta yaptıkları görüşmeden sonra tekrar görüşmeye ihtiyaç duyduklarını açıklayan MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan ile AP Genel Başkanı ve Başbakan Süleyman Demirel geçtiğimiz haftanın başında 5 saat süren bir görüşme daha yaptılar. Demirel, MSP'nin 16 şartını reddettiği görüşmeden sonra yaptığı açıklamada, "Başka partilerin programlarını gerçekleştirmek için hükümet olmadık. Kafi destek olmazsa koltuğa yapışmayacağız" diyordu. Necmettin Erbakan ise, ertesi gün yaptığı açıklamada, "Destekleme mecburiyeti kalkmıştır" diyor ancak, destekleme mecburiyetinin kalkmasıyla desteği çekmenin aynı şeyler olmadığını söylüyordu. Erbakan, başka bir alternatif ortaya çıkmadığı taktirde, hükümeti düşürme yoluna başvurmayacaklarını da bildiriyor, öte yandan AP Genel Başkanı ve CHP Genel Başkanı ile yeni hükümet formülleri üzerinde telefon görüşmeleri yapıyordu.

Bu arada, salı günü toplanan Millet Meclisi Genel Kurulunda CHP'nin AP azınlık hükümeti hakkında verdiği gensoru önergesi gündeme alındı. Oylama sırasında AP ve MSP de olumlu oy kullanırken, Başbakan Demirel, "gensorudan korkulacak taraf yoktur" dedi. Gensoru üzerindeki görüşme bugün Millet Meclisi Genel Kurulunda yapılacak. Görüşmelerin tamamlanması halinde, hükümet hakkındaki oylama çarşamba günü yapılacak.

CHP'NİN YENİ CUMHURBAŞKANI ADAYI

Yeni Cumhurbaşkanı adayını tespit etmek üzere toplanan CHP Ortak Grup toplantısı tartışmalı geçti. Genel Merkez dışındaki bütün hizipler Millet Meclisi Başkanı Cahit Karakaş'ın CHP'nin Cumhurbaşkanı adayı olarak tespit edilmesine karşı çıkmasına rağmen, Karakaş yeni aday olarak ilan edildi. Ancak Cahit Karakaş, diğer partilerle temas etmeden adaylığını koymayacağını söyledi ve bütün siyasi parti ve grup temsilcileriyle görüştü. Süleyman Demirel, Karakaş'ı desteklemelerinin sözkonusu olmadığını belirtti, diğer partilerin de Karakaş'a bir teminat vermekten kaçındıkları görüldü.

VENEDİK ZİRVESİ VE ÖNCESİNDE TASS'IN AÇIKLAMASI

Geçtiğimiz haftanın bir önemli gelişmesi de Venedik'te sanayileşmiş yedi Batı ülkesinin zirve toplantısıydı. Zirvenin ilk gününde Rusya'ya karşı tutum tartışıldı. Bu konuda yayınlanan ortak bildiride, Sovyet işgalinin Afgan halkının iradesine ters düştüğü, gerek bölgede, gerekse dünyada barışı baltaladığı belirtildi. Ekonomik meselelerin ele alındığı ikinci günde ise, sanayileşmiş ülkeler petrol konusunda OPEC'le görüşmelere oturmak istediklerini söylediler, ancak Ingiltere buna karşı çıktı.

Venedik Zirvesinin hemen öncesinde bir açıklama yapan, Sovyetler Birliği'nin TASS Ajansı, Afganistan'daki askerlerinin bir bölümünü geri çekebileceklerini söyledi. Venedik'te toplanan Batılı liderleri etkilemek amacıyla ileri sürüldüğü şeklinde yorumlanan açıklama, Venedik Zirvesinde bazı tartışmalara yol açtı.

VİETNAM, TAYLAND'A SALDIRDI

Vietnam, Tayland sınırına 10 bin asker ve çok sayıda tank mevzilendirerek bu ülkeye karşı saldırıya geçti. Sınırdaki şiddetli çarpışmalar sırasında çok sayıda Taylandlı öldü. Sovyetler Birliği desteğindeki Vietnamlı işgalciler, Kamboçyalı mültecileri hedef alarak Tayland'a saldırdılar.

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
O.GÜRHAN
Müessese Müdürü: ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul. Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69 İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900 DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA: Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

22340 - 823

Homeyni

İran Devlet Başkanı, Homeyni'ye açık bir istifa mektubu verdi

- Beni Sadr, SSCB'nin Afganistan'dan çekilmek zorunda kalacağını söyledi.
- Sedat ölüm döşeğindeki Şahı ziyaret etti

Beni Sadr'a göre rehineler sorununun çözümü yakın değil

DIŞ HABERLER SERVİSİ
İRAN Devlet Başkanı, İran'ın iç sorunlarından ötürü rehineler sorununun yakın bir zamanda çözülmesinin beklenmemesi gerektiğini söyledi. Beni Sadr konuşmasında hâlâ İran'a kendi malıymış gibi davrandığını belirterek ABD'yi sert bir dille eleştirdi.

İran Devlet Başkanı, aynı konuşmasında, kendisini ziyarete gelen Sovyetlerin Tahran Büyükelçisiyle yaptığı görüşmeyi de aktardı. Beni Sadr, dış müdahale kalkarsa Sovyet askerlerinin Afganistan'dan çekileceğini söyleyen Büyükelçiye, "İran'da İslam devrimini gerçekleştiren güç, Sovyetler Birliği'ni de Afganistan'dan çekilmeye zorlayacaktır" dediğini belirtti.

Öte yandan, Beni Sadr, uygun bulduğu an onaylaması için Homeyni'ye açık bir istifa mektubu verdiğini de duyurdu.

HOMEYNİ SÜREYİ KISALTTI

Bu arada Ayetullah Homeyni'nin Şahın amblemini taşıyan devlet evrakının temizlenmesi için tanıdığı süreyi 10 günden 48 saate indirdiği açıklandı. Homeyni, cuma günü yaptığı bir konuşmada, İran'ın iç sorunlarını çözmede ve Şah döneminden kalan herşeyi temizlemede yavaş davrandığı için hükümeti eleştirmiş, bunu başaramadığı taktirde hükümetin istifa etmesini istemişti.

GİZLİ RADYOLAR

İngiliz Financial Times gazetesi, İran İslam Cumhuriyetinin sürgündeki muhaliflerinin İran'da yayın yapan gizli bir radyo kur-

(Devamı S. 6 Sü. 2'de)

Beni Sadr

Konya ve ilçelerinde MHP saldırıları polis desteğinde sürüyor

Konya Emniyet Müdürü polislere «Gözaltında hiç bir ülkücü görmeyeceğim» diyor

- Komandolar zorla girdikleri bir evde 4 yaşındaki çocuğu merdiven boşluğuna attılar.
- Ereğli Emniyetinde işkenceler sürüyor.

KONYA (ÖZEL)
MHP'li komandolar Konya ve ilçelerinde saldırılarını polis desteğinde sürdürüyor. Komandoların estirdiği terör önceleri Konya Zafer Meydanı ve Nalçacı Caddesinde sürerken, son günlerde tüm mahallelere sıçradı. Öte yandan Konya Emniyet Müdürü Hamza Esin'in, polislere, "Karakollarda gözaltında hiç bir ülkücü görmeyeceğim" dediği öğrenildi.

Uğurlu Mahallesinde evleri işgal eden ve halkı tehdit eden MHP'liler, zorla girdikleri bir evde de dört yaşındaki bir çocuğu merdiven boşluğuna attılar. Aydınlıkevler'deki MHP saldırılarının başını "Canavar" lakabı ile tanınan Ahmet ve "Cenaze" lakabı ile tanınan Mustafa Gündoğdu'nun çektikleri bildirildi. Bu saldırılar karşısında Halkın Kurtuluşu ve Dev-Sol taraftarlarının mahalleyi terkettiği ve bazı sempatizanlarının da MHP'lilerle birlikte eski arkadaşlarını tehdit ettikleri öğrenildi.

Okullarda da saldırılarını yoğunlaştıran ve "Şimdi sıra Akıncılara geldi" diyen MHP'liler po-

(Devamı S. 6 Sü. 2'de)

Sovyetler Afganistan'daki birliklerini gerilla savaşına göre yeniden düzenliyor. Yukarıda Kabil'deki bir Sovyet askeri konvoyu görülüyor.

Afganistan'daki Sovyet birlikleri, gerilla savaşına uydurulmaya çalışılıyor

- Kabil Radyosu direnişçilerin 14 kişiyi öldürdüklerini ve yolları kestiklerini kabul etti.
- Sovyetler sadece 5 bin asker çekmiş.

WASHINGTON/YENİ DELHİ (AA)
ABD hükümeti yetkilileri, Sovyetler Birliği'nin Afganistan'dan asker çekmesinin, Moskova'nın gerilla savaşına hazırlandığının kanıtı olduğunu belirtiyorlar.

Yetkililer, Avrupa savaşına göre eğitilmiş olan Sovyet birliklerinin yeniden düzenlenerek gerilla savaşları için hazırlandığını ve bir tümenden daha küçük parçalara ayrıldıklarını bildiriyorlar. Yetkililer ayrıca, Sovyetlerin geri çektikleri asker sayısının 10 bin değil, sadece 5 bin olduğunu ifade ettiler.

Amerikan uydularının çektiği fotoğraflar, Sovyet ordusunun başkent Kabil civarında barikatlar kurduğunu, Sovyet-Afgan sınırında iki yeni köprü ve demiryolu yapıldığını, Şindad, Kandahar ve Yalalabat'taki askeri havaalanlarının genişletildiğini ve Afganistan'a petrol sevkinin hızlandırıldığını gösteriyor.

DİRENİŞÇİLER 14 KİŞİYİ ÖLDÜRDÜ

Afganistan'daki Sovyet yanlısı Karmel yönetimi, ülkedeki Müslüman direnişçilerin 19-21 Haziran tarihleri arasında çeşitli bölgelerde 14 kişiyi öldürdüklerini açıkladı. Direnişçilerin ayrıca karayolu ve haberleşme bağlantılarını da kestikleri bildirildi.

CHP Adana İl Başkanı:

«Kaçarken öldüğü söylenen 3 tutuklu, koğuşta kurşuna dizildi»

- Öldürülen üç kişinin bulunduğu koğuşun firar için kazılan tünelle hiç bir bağlantısı yok.

ADANA (ÖZEL)
CHP Adana İl Başkanı Kemal Hakgüder cezaevindeki firar sırasında 4 kişinin öldürülmesi, 20 kişinin de yaralanmasının sorumluluğunun hükümete ait olduğunu söyledi. Hakgüder, firar sırasında öldürüldüğü ileri sürülen üç tutuklunun koğuşta jandarmalar tarafından öldürüldüğünü açıkladı.

Parti binasında bir basın toplantısı düzenleyen Avukat Kemal Hakgüder, cezaevinde daha önce MHP'lilerin askerlerle silahlı çatışmaya girerek 16 kişiyi kaçırdıklarını, kaçma girişiminde bulunan 6 kişiye hiç bir idari ceza verilmediğini söyledi. Cezaevinde 6 aydır arama, sayım yapılmadığını, sol görüşlü mahkumların avukatları ile görüşemediklerini,

(Devamı sa. 6 sü. 3'de)

TİKP Ankara İl Örgütü: "Partimiz H.Kurtuluşçularının saldırılarına boyun eğmez"

ANKARA (ÖZEL)
TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi Ankara İl Örgütü, Halkın Kurtuluşçularının önce üç devrimci kardeşi yaralamaları, daha sonra da yaralıları ziyarete giden TİKP Merkez Komitesi Yedek Üyesi Ankara İl Başkanı Ferit İlsever, TİKP Merkez Komitesi Yedek Üyesi Ömer Faruk Ciravoğlu ve Süleyman Kahraman'a saldırmaları üzerine bir açıklama yaptı.

TİKP'nin açıklamasında, Halkın Kurtuluşçularının Ferit İlsever'den sonra, küçük bir çocuğu da yaraladıkları ve güvenlik kuvvetleriyle çatıştıkları anlatılarak, şöyle deniliyor:

"Halkın Kurtuluşçularının bu gözü dönmüşcesine, çılgınca saldırıları can çekişen birinin son bir hamlesine benziyor. Ya

(Devamı sa. 6 sü. 3'de)

DGBF: "Arkadaşlarımızın katledilmesinin siyasi sorumlusu Demirel iktidarıdır"

ANKARA (ÖZEL)
DEVRİMCİ Gençlik Birlikleri Federasyonu Merkez Yüretme Kurulu, iki üyelerinin Üsküdar'da MHP'li komandolar tarafından kurşuna dizilmesi ile ilgili olarak bir açıklama yaptı. DGBF'nin açıklaması şöyle:

"Federasyonumuz üyeleri, değerli arkadaşlarımız DGSA öğrencisi Celal Demirtaş ve İTÜ Metalürji bölümü öğrencisi Halil Şahin, Türkeşlerin ŞİT (Şeriatçı İntikam Tugayı) adlı cinayet şebekesi tarafından evlerine yapılan bir baskın sonucu alçakça katledildiler.

"Katliam tamamen planlı

(Devamı sa. 6 sü. 4'de)

Folklor ekiplerinin yanı sıra koro da çeşitli yörelerden türküler sundu.

İstanbul Motor Sanat Okulu Halk Oyunları ve Türküleri Ekibi, Köln'de gösteri düzenledi

"Milli kültürümüzü yaşatıp, köleliğe karşı çıkacağız"

- Gösteride yapılan açış konuşmasında, kendi kültürünü inkar edip yabancı kültürleri göklere çıkaranların Rusya'nın planlarına alet olduğu belirtildi.

KÖLN (ÖZEL)
İSTANBUL Motor Sanat Okulu Halk Oyunları ve Türküleri Ekibi (İMSEN) İsveç, Norveç ve Danimarka'daki gösterilerinden sonra Köln'de de bir program düzenledi. Gösteriden önce yapılan açış konuşmasında, "Bir millet kendi kültürünü inkar edip, yabancı kültürleri göklere çıkarırsa, sonunda köle olmayı, boynuna kölelik zincirini kendi eliyle geçirmeyi kabullenmiş demektir. Çünkü onlar Rusya'nın dünyayı ele geçirme planlarının zavallı birer aletidirler. Biz bu tutuma karşı çıkıyoruz, milli kültürümüzü yaşatacağız" denildi.

Yaklaşık 600 kişinin izlediği programda, Erzurum, Kars, Artvin, Diyarbakır, Bitlis ve Antep yöreleri oyunlarını oynayan ekip, ayrıca koro halinde türküler söyledi. Saz, kemençe, ney, zurna, davul gibi müzik aletlerini de izleyicilere tanıttı.

Köln Belediyesi Kültür Dairesi de gösterileri izledikten sonra ekibi çok beğendiklerini ve bundan sonra da başka ekipleri Türkiye'den çağıracaklarını belirtti.

İMSEN'in folklor ekipleri "Birlik, Barış, Özgürlük" sloganlarının altında oyunlarını sergilediler.

Batılı sporcular, Olimpiyatlarda bayrak taşımayacak

- Bu karara, sadece İsveç, Yunanistan, Danimarka ve Avusturya katılmadı.

PARİS (AA)
MOSKOVA Olimpiyatlarına katılacak olan 18 Batı Avrupa ülkesinden 14'ü, oyunlar sırasında ülkelerinin isimleri, ulusal marşları ve bayraklarını kullanmama kararı aldılar. Bu karara Batı Avrupa'dan sadece İsveç, Yunanistan, Danimarka ve Avusturya katılmıyor.

Olimpiyatlara katılan Batı Avrupalı sporcuların açılış töreninde Olimpiyat bayrağı ve hangi ülkenin sporcuları olduklarını belirten küçük bir yazı taşıyacakları bildirildi. Ayrıca Batılı sporcuların oyunlar biter bitmez Sovyetler Birliği'nden ayrılacakları da öğrenildi.

Batı Avrupa ülkelerinden Federal Almanya, Norveç, Lihtenştayn ve Monako Olimpiyatlara katılmayacaklarını açıklamışlardı.

ASEAN ülkeleri, Kamboçya'daki kukla rejimi tanımayacak

DIŞ HABERLER SERVİSİ
GÜNEYDOĞU Asya Ülkeleri Örgütü (ASEAN) üyesi ülkelerin (Tayland, Singapur, Endonezya, Malezya ve Filipinler) Dışişleri Bakanlarının, ABD, Kanada, Japonya, Avustralya ve Yeni Zelanda Dışişleri Bakanlarıyla yaptıkları iki günlük ortak toplantıda, Vietnam'ın Tayland topraklarını ihlali bir kere daha kınandı. Toplantı sonunda yapılan açıklamada, Kamboçya ve Afganistan buhranlarının nedeninin Sovyet yayılmacılığı olduğu belirtildi.

Dışişleri Bakanları ayrıca, Vi-

(Devamı sa. 6 sü. 4'de)

Güney Yemen Devlet Başkanı Suudi Arabistan'da

ADEN (AA)
GÜNEY Yemen Devlet Başkanı Ali Nasır Muhammed resmi bir ziyaret için Suudi Arabistan'a gitti. Muhammed, Cidde havaalanında Suudi Arabistan kralı Halid Bin Abdülaziz tarafından karşılandı.

Muhammed, eski Başkan Abdülfettah İsmail'in sağlığının bozulduğunu ileri sürerek geçtiğimiz mayıs ayında istifası üzerine Güney Yemen Devlet Başkanı olmuş ve eskiden düşmanca ilişkiler içinde olunan Suudi Arabistan ile ilişkileri geliştirmeye çalışmıştı.

Öte yandan, eski Başkan İsmail'in tedavi için Moskova'ya gittiği bildirildi.

İstanbul'a çalışmaya gelen Ordulu inşaat işçileri:

«Yevmiyemiz yemeğe gidiyor, memlekete ne götüreceğiz?»

İSTANBUL (ÖZEL)
ŞİRİNYER'deki bir inşaatta çalışan gurbetçi işçiler, gıda fiyatlarının sürekli olarak yükselmesinden şikayet ediyorlar.

Yazın çalışmak için 4-5 aylığına Ordu'nun Aybastı ilçesinden İstanbul'a gelen ve bu süre içinde kazandıkları parayla kış aylarında memleketlerinde geçinmeye çalışan işçiler artan hayat pahalılığı karşısında artık para biriktirmenin mümkün olmadığını söylüyorlar. İşçiler şöyle diyor:

"Yevmiyelerimiz 700-800 'e yükseldi, ama yine yetmiyor. 6-7 kişi barakalarda kalıyoruz. Dışarda yemek yemek zorundayız. Bir öğün sağlam yemek yesen 300 TL'ya çıkıyor. Diğer günlük masrafı da kat, yevmiyenin yarıdan çoğu gidiyor.

"Memlekete dönerken elde avuçta bir şey kalmayacak? Dönünce orada neyle nasıl geçineceğiz diye düşünüp duruyoruz."

Günaydın Milliyet Politika Hürriyet Son Havadis Tercüman Hergün Cumhuriyet **BASINDAN SEÇMELER**

Rauf Tamer: «Bekleme devresi»

Rauf Tamer dünkü yazısında CHP'yi MHP ile tehdit ederek şöyle diyor:

"Bakın bu dediğimizi bir kenara yazın. CHP ile eski DP uğraşamadı... AP de onun hakkından gelemedi. Fakat bu MHP, mutlaka ve mutlaka CHP'nin başını yiyecek... Onu perişan edecek... Onu adamakıllı ufalayacak. Ve bütün bunların müsebbibi de Ecevit olacak... Allah korusun; kandan, tabancadan, tüfekten bahsetmiyorum. Politika sahnesinden bahsediyorum. Pek yakın bir tarihte, CHP'nin tabanı MHP'ye kaymaya başlarsa, hiç şaşmayın.

"Yüzde 40 oy almış bir parti, işi gücü bırakıp da yüzde 7 oy almış bir partiyle bu kadar uğraşırsa, eh kabak tadı da o verir, başka rüzgarlar da elbet estirir...

"Ecevit CHP'nin başından mutlaka gitmelidir, gitmelidir ki CHP dimdik kalmalıdır. CHP büyük zaafa ve kayba uğrarsa, unutmayın, demokrasi için bu bir felakettir. Kim gelirse gelsin.. Yeter ki Ecevit gitsin... Ve ülkede her şeyden önce şu tansiyon düşsün."

örse çekiç

Gülay Göktürk

«Ah o eski günler»

"Nerde kaldı o eski görkemli günlerimiz! Neden DİSK imiz bu hale düştü?"

DİSK Genel Kurulunun ikinci günü konuşan bir delege söylüyordu bunları. Aslında o eski görkemli günlerin, DİSK'in altın yıllarının 68-69'ların özlemini duyan yalnız o değildi. Bir Yönetim Kurulu üyesi, "DİSK bütün ittifaklarından kopmuştur, demokratik güçlere ve kuruluşlara sırtını çevirmiştir" diye yakınırken, bir başkası, örgüt içindeki kargaşanın disiplinsizliğin ve keşmekeşin örneklerini veriyor ve hatta, bizzat Genel Başkan yaptığı konuşmada maalesef birliği sağlayamadıklarını, disiplini kuramadıklarını ve tasfiyeci tutumları önleyemediklerini tespit ediyordu.

Evet, DİSK'in 7. Genel Kurulunun belki de en çarpıcı yanı buydu. Son birkaç yılın ortaya çıkardığı acı gerçek, küçülen DİSK gerçeği, ilk defa bu Genel Kurulda, delegeler ve bizzat DİSK yöneticileri tarafından görülüyor ve kabul ediliyordu.

Düşünüyorum da, bundan bir birbuçuk sene önce, bu gerçeği ilk defa yazıp vurguladığımızda tepki nasıl da sert olmuştu. Yöneticilerden hiç biri şöyle cesaretini toplayıp da gerçeğe çıplak gözle bakamıyordu. Nasıl olurdu da DİSK güç kaybederdi? İşçi sınıfının tek demokratik sınıfsal örgütü DİSK'e zayıflıyor demeye kimin dili varırdı? Bunu söylemek burjuvazinin değirmenine su taşımak, ona hizmet etmek değil miydi?

Oysa gerçek daha o günden kabullenilebilseydi, belki bugün gelinen noktaya varılmadan, bazı tedbirler almak mümkün olurdu. Belki o zaman, 7. Genel Kurula gelindiğinde, DİSK bu kadar içler acısı bir durumda olmazdı.

7. Genel Kurula gelindiğinde manzara şuydu.

DİSK'e bağlı 28 sendikadan üç-beşi dışında hepsi bir yönetim buhranı içinde. Kiminde çift başlı yönetimler, kimi işgal altında, kimi mahkemelik. Hepsinin içinde kaynayan cadı kazanları. Düşmanlık, dedikodu, tasfiye ve her türden ayakoyunu.

Örgüt tabanı bu iç didişmelerden, çekişmeden bıkmış usanmış. Ne haliniz varsa görün deyip kabuğuna çekilmiş. Üst yönetim ne tabanına ne de sendika yönetimine dediğini yaptıramaz kararını uygulatamaz hale gelmiş. Her klik başı, elinden geldiğince üst yönetimi çelmeleyip kendi gücünü artırma derdine düşmüş. İstediği karara uyup, istediğini kulak arkası etmiş. Alınan kararlar, yapılan planlar toplantı tutanaklarında kalmış. Bütün bunların sonucunda, DİSK kamuoyundaki itibarını da kaybetmiş, ittifaklarından kopmuş, demokratik güçlerin desteğini yitirmiş. Her kararı her davranışı toplumda kuşkuyla ve endişeyle karşılanan bir örgüt halini almış. Siyasi gelişmelerde önemli rol oynayan, konuştu mu dinleten, vurduğu yerden ses getiren "güçlü DİSK" gitmiş, yerini içinde binbir türlü fraksiyonun amansız bir "paylaşım savaşı" verdikleri, büyük siyasi güçlerden tecrit olmuş, üç beş tabela derneğiyle halktan kopan çetelerle birleşmeye çalışan, bölünmüş parçalanmış bir DİSK almış.

Şimdi bu hazin tabloyu herkes görüyor. Acı acı tasvir ediyor. Ama ne yazık ki, hâlâ, bu duruma neden düştük, nasıl kurtulabiliriz sorusuna doğru bir cevap verene rastlanmıyor.

Genel Kurul boyunca, herkesin ağzında olan tek bir söz var. "Birliktelik", her çıkan konuşmacı, "Birlik olursak bu iş düzelir", "Mesele solun birliğini sağlamaktır" diyor, başka bir şey demiyor. Evet, birlik gerekir. DİSK'in birliğe ihtiyacı vardır. İşçiler de DİSK'ten bunu beklemektedir. Ama bu birlik nasıl bir birlik olacaktır? DİSK'i bu duruma düşürenlerle birleşerek hangi mesele çözülebilir?

Bugün DİSK'te birlikten en çok sözedenler, DİSK'i bu duruma düşüren Rusyacılardır. Geçen dönem kaybettikleri yönetimi tek başına ele geçiremeyeceklerini gören TKP'liler şimdi vargüçleri ile yönetimden pay kapmaya çalışıyor, bunun için de birlik sloganına sarılıyorlar. DİSK'in bu duruma neden düştüğünü hâlâ göremeyen yöneticiler ise, Türklerlerin kaldırdığı bu birlik pankartı altında toplanmakla, sadece DİSK'i daha derin bir batağa doğru itiyorlar.

Bu yazıyı yazdığımız sırada, DİSK Genel Kurulu henüz sonuçlanmış değil. Ama kongreye hakim olan havadan, divanın oluşumundan, delege tespitleri konusunda varılan uzlaşmadan, komisyon kararlarından ve Türkler ekibinin munis munis oturuşundan, Beşinci Kolun istediği gibi bir "birlik" sağladığını anlıyoruz. Ve daha şimdiden, DİSK'in bu Genel Kuruldan sonra içine düşeceği daha büyük zorlukları görür gibi oluyoruz.

Evet, açıkça görülüyor ki, 7. Genel Kurul, ardında, daha büyük buhranlara gebe bir DİSK bırakarak sonuçlanacak. Küçülen DİSK gerçeği önümüzdeki dönemde daha acı, daha çarpıcı bir şekilde yaşanacak. Taa ki neden bu hale düştük sorusunun doğru cevabı verilene, DİSK'i bu hale düşürenlerle birlik değil, mücadele etmek gerektiği görülene kadar. Taa ki, Sovyet sendikacısı Boris efendinin Genel Kurulda hediye ettiği lambanın ışığından yürümek reddedilip işçi sınıfının aydınlattığı yoldan ilerlemeye karar verilene kadar...

Ve belki de, asıl tartışılması gereken soruyu, "DİSK nasıl kurtulur" sorusunu -eğer çok geç kalınmamışsa- 8.Genel Kurul tartışacak.

İŞKENCELER KARŞISINDA SAVCILARIN YARGIÇLARIN VE DOKTORLARIN SORUMLULUĞU 3

Av. Hüseyin Gökçearslan

TCK 450/3.MADDESİNE GÖRE, İŞKENCEYLE ADAM ÖLDÜRMENİN CEZASI İDAMDIR

Hiç idama mahkum işkenceci gördünüz mü?

■ 29. Dünya Tıp Assemblesinin 1971'de yayınladığı Tokyo Bildirisinden: "Doktorlar, işkenceye, ya da zalimce, insanlık dışı ve insanı aşağılayıcı hiç bir işleme gözyummamalı, teşvik edici tavır takınmamalı ve katılmamalıdır"

Maalesef, savcılarda görülen durum yargıçlar için de sözkonusu. Bugüne kadar kamuoyuna yansıyan pek çok işkence olayı var. Ama işkencecilerin mahkum olduğunu maalesef görme imkanını bulamadık. İşkenceyle adam öldürmenin cezası, Ceza Yasasının 450/3. maddesine göre idamdır. Hiç idama mahkum işkenceci duydunuz mu?

İŞKENCELER KARŞISINDA YARGIÇLAR

Kaplan Uçuk olayında olduğu gibi, iki kolunda iki adamla hakim huzuruna çıkarılan insanı, hakim tutukluyor ama, işkencecilere ses çıkarmıyor. Görevinin gereğini yapmıyor, savcılığa ihbarda bulunmuyor.

Bolu ilinin Yığılca ilçesinde, Dursun Duman isimli bir genç, kimlik sorularak karakola götürülmüş, karakola götürülürken Durmuş Bakır isimli başçavuş tarafından yolda dövülmeye başlanmış. Karakolda da dövülmüş karakoldan çıktıktan bir gün sonra beyin kanamasından ölmüş. Karakolda aldığı darp sonucu ölmüş.

■ İşkence ile adam öldürenler görevlerinden bile alınmıyor

Maktulün babasının şikayeti üzerine önce Bolu Ağır Ceza Mahkemesinde, sonra Düzce Ağır Ceza Mahkemesinde kamu davası açılmış, ama sanık görevinin başında, terör estirmeye devam etmekte. Bolu'daki davada hiç tutuklanmadı. Düzce Ağır Ceza Mahkemesinde talep üzerine tutuklandı, itiraz üzerine ertesi günü tekrar serbest bırakıldı.

CMUK'nun 104. maddesinde tevkif sebepleri sayılmıştır. Delillerin değiştirilmesi, yok edilmesi, sanığın kaçması gibi durumlarda, tevkife başvurulur. Bütün bu şartların tümünün bulunduğu halde sanık elini kolunu sallaya sallaya hâlâ geziyor.

Sivas'ta Cezaevi Müdürü Ayhan Kiremitçi hakkında yolsuzluk yaptığı iddiasıyla şikayetler oluyor. Sivas C. Savcılığı, Hüseyin Demir dahi birçok kişiyi dinliyor. Dinlenenler Müdürün yolsuzluklarını bir bir söylüyorlar. Devamla Müdür görevinin başında kalırsa, kendilerine baskı uygulayacağını da söylüyorlar. İkinci ifadeye çağrılan Hüseyin Demir savcıya, ilk ifadeden sonra baskı gördüğünü söylüyor, ama Müdür görevinin başında tutuluyor, bir bir tanıklara baskı uyguluyor. Hüseyin Demir'i işkenceyle öldürüyor. Osman Temur isimli tutuklu ölümden, diğer tutukluların sayesinde kurtuluyor, sonunda bütün tanıklar sürülüyor. Bu şartlarda yürütülen yargılama sonucu Ayhan Kiremitçi, Sivas 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 1977/92 esas, 1977/200 karar sayılı kararıyla aklanmıştır.

Aynı mahkemede Hüseyin Demir'in öldürülme olayının davası yürütülmekte. İddianamede sevk maddesi 450/3, yani idam. Ama Müdür, yine müdür olarak dışarda, sanki yargılanan başkası.

Suphi Göl isimli bir gencin davası Ankara 5. Ağır Ceza Mahkemesinde dava devam ederken, meşhur işkenceci İlhan Eren duruşmaya çağırılmış, işkence iddiaları söylendiğinde, "raporları varsa dövdük" demiştir. Ama ne başkan, ne öteki üyeler, ne savcı, bu işkence hakkında suç duyurusunda bulunmamıştır.

Ankara Ağır Cezalarından birinde Kurtcebe Okayar ve arkadaşları hakkında yürütülen işkence davası beraatle sonuçlanmıştır. Gerekçe şöyle:

"...TCK'nın 243. maddesi gereğince cezalandırılmaları için haklarında kamu davası açılmış ve takip raporu alınmış ise de, müdahil olay sonrası polis albümünden sanıkları teşhir etmiş olup, diğer kötü muamelede bulunan şahısları aynı albümden tanıyıp bulamadığı anlaşıldığından, mevcut sanıkları da bu nedenle sıhhatli olarak teşhis ettiği şüpheli görüldüğünden..."

Mağdur sadece, Kurtcebe Okayar ve iki arkadaşını albümden tanımış ötekilerini tanıyamamış. Ötekilerini de tanıyamaması, bunların tanınmasının da, sağlıklı olmadığı sonucuna varmış. Bu ne biçim gerekçe? İşkence mağdurunun bütün sanıkları tanıması zorunlu mu? Kimi tanımışsa onun hakkında işkenceden mahkumiyet kararı vermek gerekir.

Bu konuda mahkemelerin olumsuz kararlarına da pek çok örnek gösterilebilir.

Yukarıda işkence olayları konusunda, savcı ve hakimlerimizin olumsuz tutumlarını gösteren örnekler sunduk.

Türkiye'de işkencenin artarak devam etmesi de, örneklerini yüzlerce defa çoğaltabileceğimiz bu türden tutumların çok büyük payı vardır.

İşkenceci, işkence yaparken kendisini emniyette hissetmekte, başına bela gelmeyeceği inancı içindedir.

Yargı önüne çıkması çok zor, çıksa bile kurtulma inancı onu, yeni işkenceler uygulamakta bir kat daha cesaretlendirmektedir.

Bugüne kadar işkencecilerden hakettiği hesap bir türlü sorulamamıştır. Eğer hesap sorulsaydı, bugünkü tablo yaratılmazdı.

İşkencecileri koruyan odak, şöyle bir hava estirmektedir, "İşkence olmadan, nasıl gerçeği ortaya çıkarırsın. Bunlar ülkenin düşmanları, onları konuşturmak için işkenceden başka yol yoktur..." gibi.

Oysa işkencenin her zaman gerçeği ortaya çıkardığını iddiaya imkan yoktur. Suçsuz insanların bu yolla, suç ikrarında bulunduğu az rastlanan olay değildir.

İşkenceyle gerçek ortaya çıkarılıyor da, nerede kaldı insan hakları, nerede kaldı insanlığın yürüttüğü asırlar boyu mücadele?

Yargıç ve savcılarımızın büyük çoğunluğunun, işkenceye karşı olduğundan şüphe yoktur. Bu konuda olumlu örnekler de bulunmaktadır.

İşkenceden medet uman karanlık çevrelerin, işkenceciler lehine yargı çevrelerinde yarattığı hava, hakim ve yargıçlarımızı bu konuda duyarsızlaştırmıştır. Barolar Birliği'ne düşen görev, bu olumsuz havayı gidermek, hakim ve savcılarımıza destek olmak, onları cesaretlendirmektir.

İŞKENCELER KARŞISINDA DOKTORLAR

Doktorluk mesleğine başlayan her genç doktor Hipokrat andını içer. And şöyledir:

"...Sanatımı vicdan kuralları içinde ve onurla uygulayacağım, hastamın sağlığını baş kaygım olarak kabul edeceğim. Din, ırk, milliyet, parti veya sosyal sınıf kavgalarının, vazifemle hastam arasına girmesine izin vermeyeceğim.. İnsan hayatına ana karnına düştüğü andan itibaren mutlak saygı göstereceğim. Tehdit altında bile olsam, tıp bilgilerimi, insanlık kanunu aleyhine kullanmayı kabul etmeyeceğim."

1971 yılında 29. Dünya Tıp Assemblesi'nin Tokyo bildirisinde işkenceyi yeren bildiride şu sözler yer almıştır:

"1. Doktorlar, işkenceye, ya da zalimce, insanlık dışı ve insanı aşağılayıcı hiç bir işleme göz yummamalı, teşvik edici tavır takınmamalı ve katılmamalıdır... Bu işlemlere tabi tutulan kurbanın işlediği varsayılan suç ne olursa olsun, bu kişi ister suçlanan, ister suçu saptanmış bir kimse olsun ve bu işlem kurbanının inançları ve güdüleri ne olursa olsun, düşünülebilen her durumda, sivil uyuşmazlıklar ve silahlı çatışmalar da dahil, doktor sözü geçen işlemlere göz yummamalı, kayıtsız kalmamalı ve katılmamalıdır."

Gerek insana saygı ve inanç dolu bu yemin ve gerekse, işkenceye karşı en açık en yüreklice kaleme alınan bu bildiriye rağmen kimi doktorlar, ülkemizde işkencenin uygulanmasında araç olmuşlardır. 12 Mart'ı birçoklarınız hatırlar. İşkence doktorların bilgisi, hatta yardımı altında yapılmıştır.

(Devam Edecek)

İşçilerin iradesi ve sendika şube yönetiminin ihtiyatlı tutumu, yeni bir "Tariş'i" önledi

TKP ve maceracıların Çukobirlik'teki kışkırtmaları boşa çıktı

■ Tekstil Şube Başkanı, tabanın oyuna başvurmaya başlayınca TKP ve maceracı gruplar kendisine "gerici" diye saldırmaya giriştiler

İŞÇİ SERVİSİ

Başta sahte TKP olmak üzere çeşitli maceracı grupların Adana Çukobirlik'te ikinci bir Tariş yaratmak çabası, işçilerin ve Tekstil Sendikası şube yönetiminin ihtiyatlı tutumu sonucu suya düştü. Böylece, hükümetin Tariş benzeri olaylar yaratarak geniş çaplı işçi kıyımı yapma planı da şimdilik boşa çıkarılmış oldu.

TENSİKAT VE KIŞKIRTMALAR

Demirel hükümetinin iktidara geldikten sonra KİT'ler ve Kooperatif Birliklerinde uygulamaya başladığı tensikat politikası bir süre sonra Adana bölgesine de sıçramış ve Çukobirlik'te büyük tensikat yapılacağı haberleri duyulmuştu. Hükümet Çukobirlik bünyesinde üretim düşüklüğü ve istihdam fazlası olduğu gerekçesiyle ve daha önceki iktidarın hazırlamış olduğu 1979 planlamasını kabul etmediğini belirterek toplu işçi çıkarmanın şartlarını yaratmaya çalışıyordu. Çukobirlik Genel Müdürlüğünün işçi çıkarma konusundaki genelgesi günlerce gazetelerde manşet oldu. Genel Müdürlük peşpeşe çelişmeli açıklamalar yaparken TKP ve maceracı gruplar da çoktan "direniş kararları" almaya başlamışlardı. Bildiriler dağıtılıyor, toplantılar yapılıyordu.

Nihayet 22 Şubat 1980 tarihli Genel Müdürlük genelgesi açıklandı ve "1 Ocak 1979 tarihinden sonra işe girenlerin kadrolu muvakkat, mevsimlik ayırımı gözetilmeksizin iş akitlerine son verileceği" belli oldu. Hükümet daha geniş çaplı bir kıyım için ilk adımı atıyordu.

Hükümet değişikliğinden sonra kurulan "Tekstil, Çuko-Sen ve Gıda-İş Ortak Davranış Komitesi" ise buna karşılık derhal eylem kararı alıyor ve işçiler en ufak şeye karşı direnişe hazır olmaya çağrılıyor, maceracı gruplar direniş hazırlıklarını yoğunlaştırıyorlardı.

TABAN DİRENİŞ İSTEMİYOR

Ancak Tariş macerasından sonra işçiler içinde yaygın eğilim bu tür tertiplere gelinmemesiydi. Tabanın eğilimini ve şartları dikkate alan bazı Tekstil yöneticileri ve Tekstil Şube Başkanı da daha ihtiyatlı bir çizgi izlemenin gerektiğini kavramaya başladılar. Tekstil Sendikası, Ortak Davranış Komitesinden ayrıldı, işçilerin yanında onlara danışarak karar veren bir çizgi izlemeye koyuldu. Sendika yöneticileri Vali ve Sıkıyönetim Komutanlığı ile görüşmeler yaptıktan sonra, bir basın toplantısı ile hükümetin ve Çukobirlik yöneticilerinin partizanca tutumlarını eleştirdiler. Çukobirlik'te bir Tariş yaratılırsa bunun sorumlusunun Çukobirlik yetkilileri olacağı kamuoyuna duyuruldu.

Fabrikanın seksiyon müdürleri de genelgenin geri alınmasını sağlamak amacıyla bir toplantı yaparak genelge geri çekilmezse toptan istifalarını vereceklerini Genel Müdürlüğe bildirdiler. Hükümet ile bazı Çukobirlik yöneticileri arasında işçi çıkarma konusundaki çelişkiden yararlanan sendika ve işçiler geniş bir kesimi yanlarına çekebildiler.

Bu arada Tekstil Şube Başkanı, Ortak Davranış Komitesinden ayrılış nedenlerini de açıklayarak direniş konusunda işçinin iradesine başvurdu. TKP ve maceracı gruplar daha önce destekledikleri Şube Başkanı Ömer Fethi Gürer'e şimdi "Gerici ve burjuvaziye güveniyor" diye saldırmaya başlarken, işçilerin ezici bir çoğunluğu maceracı bir direnişe karşı tavır alıyor ve Şube Başkanını destekliyordu. İşçiler maceracı grupların ellerindeki bildirileri alarak yırttılar. "Çukobirlik'i Tariş yaptırmayacağız" dediler. Böylece bölücü faaliyetler boşa çıkarken Genel Müdürlük de genelgeyi geri çekecekleri şeklinde açıklamalar yapmak zorunda kalıyordu.

Fakat bu kez de Çukobirlik Genel Müdürlüğü hükümetin de baskısı ile işyerinde yeni huzursuzluk konuları yaratıyor, işçi ücretlerini geciktiriyor. toplusözleşmenin bazı maddeleri uygulanmıyordu. TKP ve maceracı gruplar daha önce suya düşen "direniş" planlarını gerçekleştirmek için yeniden kolları sıvadılar ve ortalığa atıldılar. Ancak sendika ihtiyatlı tutumunu sürdürdü ve bir başvuru üzerine sıkıyönetim, işçilerin ücretlerinin bir hafta içinde ödenmesi için bildiri yayınladı. Sürenin bitiminde ücretlerin bir kısmı ödendi. Maceracılar yeniden grev yapılmasını istediler. Sendika ise işçileri toplayarak greve gidilip gidilmemesi konusunda oylama yaptı. Ücretlerin tamamının ödenmesi için işverenle görüşmeler yapılması kararlaştırıldı. Maceracılar işçilere baskı yapmaya çalıştılar. "Verilen paraları almayın, direnişe geçelim" dediler. Fakat işçiler onları ellerinin tersi ile iterek paralarını aldılar ve çeşitli görüşmeler sonucu paraların tamamının ödenmesi sağlandı.

Böylelikle tabanın iradesine başvuran ve haklı zeminden ayrılmamaya özen gösteren bir tutum sonucu maceracıların yol açabilecekleri olaylar önlenmiş oluyordu. Ancak hükümet ve Çukobirlik yetkilileri işçi kıyımı yaparak olay çıkarma ve işyerinde faşist terör yaratma planlarını uygulamak için fırsat kollamaya devam ediyorlardı.

TEKSTİL ADANA ŞUBE BAŞKANI

Sıkıyönetim bildirisine rağmen, Çukobirlik'te işçi çıkarmalar sürüyor

ADANA (AA)

Tekstil Sendikası Adana Şube Başkanı Gürer bir açıklama yaparak, Çukobirlik tesislerinde işçi kıyımına son verilmesini istedi.

Fethi Gürer bu konuda özetle şunları söyledi:

İşçi arkadaşlarımıza para yok diyerek maaş ödemeyen Çukobirlik yetkilileri, yandaşlarına yüksek tazminatlı çıkışlar düzenliyorlar.

"Sıkıyönetim Komutanlığının işçi çıkarılmasını benimsemeyen bildirisine rağmen işçi çıkışlarını hızlandıran Çukobirlik yetkilileri, bu tutumlarıyla toplu işçi çıkışlarını hortlattıkları gibi Sıkıyönetim ve devletin sözünün geçersiz olduğunu vurgulamaya çalışıyorlar."

Gürer tensikatların ülke ekonomisini olumsuz yönde etkilediğini ve işyerindeki huzuru kaldırmaya dönük olduğunu sözlerine ekledi.

Almanya'da lokavt hakkı sınırlanıyor

■ Mahkeme işçilerin ekonomik hak elde etmesi için tek yolunun grev olduğunu kabul etti.

İŞÇİ SERVİSİ

B. Almanya'da işverenlerin lokavt hakkının sınırlanmaya başladığı bildiriliyor. Son olarak Kassel'de bir İş Mahkemesi sendika avukatlarının açtığı dava üzerine işverenlerin bir işkolunda toplu lokavta gidemeyeceğine karar verdi. Karara göre sendika işçilerin yüzde 25'ini greve sokarsa işveren bu ölçüde bir lokavta başvurabilecek, greve katılanların artması ve yarıyı geçmesi halinde ise lokavta gidilemeyecek.

Mahkeme, karara gerekçe olarak işçilerin ve işverenlerin aynı durumda olmadığını, daha zayıf olan işçi kesiminin ellerinde olmayan bir şeyi kazanmak için mücadele ettiklerini, oysa işverenler için aynı şeyin sözkonusu olmadığını gösterdi.

Grevin işçilerin ekonomik haklar kazanması için tek yol olduğunu kabul eden mahkeme, işverenlerin ekonomik çıkarları için başka değişik yolları olduğunu da söyledi. Böylece işverenlerin lokavta başvurarak sendikaları mali olarak çökertme politikası da belli ölçülerde sınırlandırılıyor. İş yasası bakımından işverenler lehine çok geniş hakların bulunduğu B. Almanya'da bu karar grevlere karşı daha esnek bir politika olarak değerlendiriliyor.

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

Soru sormayı bilmek

Ülkenin bütün cezaevleri yol geçen hanına dönmüş. Hele Adana Cezaevi, haftada bir 15-20 kişinin bazen çatışarak, bazen elini kolunu sallayarak çıktıkları bir yer haline gelmiş.

Bu durum karşısında, bu cezaevlerinin en üst sorumlusu olan Adalet Bakanına "istifa etmeyi düşünmüyor musunuz?" diye sorulmaz mı?

Ömer Ucuzal'a göre sorulmazmış!

Olaydan sonra bir gazetecinin "istifa etmeyi düşünmüyor musunuz?" şeklindeki sorusu üzerine Adalet Bakanı şu cevabı veriyor:

"Ne biçim gazetecisin? Nasıl soru soruyorsun? Böyle bir olay olunca Bakanın istifa ettiği nerede görülmüştür? Soru sormayı bilmiyorsun!

Aynı soruyu köşesinde soran Oktay Ekşi' de bu cevaptan nasibini alıyor.

Böyle bir olay karşısında istifa edildiğinin nerede görüldüğünü Bakanın araştırmasına bırakıyoruz. Ama böyle veya benzer olaylar karşısında Bakanların istifa etmediği yeri araştırmaya gerek yok: Türkiye.

Zaten bu hükümetin Bakanları ne hikmetse kendi işleriyle uğraşacaklarına hep gazetecilere akıl vermekle, basına, basın mesleğini öğretmekle vakit geçiriyorlar. Birisi "zam yapılacak diye yaza yaza bize sonunda zam yaptırdınız" demişti. İçişleri Bakanı gazetecilerin gözleri önünde olan Nevşehir saldırısını "CHP'liler birbirini vurdu" diye açıklamıştı. Hatta Başbakan Aydınlık'ta çıkan partizanlık belgelerini soran muhabirimize "arayıp bulması size mi düştü?" demişti.

Demek ki Adalet Bakanı da kabine arkadaşlarından geri kalmak istememiş. Kendi sorumluluğunda olan hapishanelerle uğraşacağı yerde bir gazeteci arkadaşımıza mesleğini öğretmeye kalkışmış

Ucuzal'ın "böyle bir olay" diyerek küçümsediği olaya gelince.

Van'ı, Edirne'yi, Sağmalcılar'ı bir yana bırakalım.

Adana Cezaevi öyle bir yer ki, yöneticileri içerde kaç kişi olduğunu bilmez. Ancak firardan firara koğuşlarda sayım yapılır.

Haziran'ın ilk haftasında MHP'liler baskın yapar, üç kişi kaçırılmış. Haziranın üçüncü haftasında yine kargaşalık çıkar. Bastırıldıktan sonra bir sayım yapılır ki, 10 MHP'li yok. Haziranın son haftasında 150 metrelik ve elekErik kabloları döşenmiş tünelden kaçılır. Yetkililerin kimine göre 50, kimine göre 17 kişi kaçmıştır. Bakanın ise ne tünelden, ne elektrikten, ne kaç kişinin olduğundan, ne de kaç kişinin kaçtığından haberi yoktur.

MHP'liler cezaevlerinin adını "taş medrese" koymuşlar. Hergün gazetesinin altıncı sayfasında "taş medreselerden mektuplar" çıkıp duruyor. Maraş davasının bir numaralı sanığı Ökkeş Kenger de "Adana taş medresesinden "mektuplar yazıyor. Yani onlara göre hapishaneler bir kapısından girilip, medrese eğitimi görülüp, mezun olduktan sonra öteki kapıdan istendiği zaman çıkılıp gidilecek yerler. Bakana sorsanız bu mektuplardan da haberi yoktur.

Nihayet Adana Sıkıyönetim Komutanı dayanamamış, patlamış, bu cezaevinden sorumluluk kabul etmediklerini, sorumluluğun Adalet Bakanlığına ait olacağını açıklamıştır.

Adalet Bakanı belki bu demeci de görmemiş veya duymamıştır.

Ama uyarıdan altı gün sonra yeni bir kanlı ve toplu firar olayı meydana gelmiştir.

Ve bunların hiç biri, istifa etmeyi gerektirecek önemde olaylar değildir.

Ne yolsuzluk, ne Lockheed rüşveti, ne hapishanelerden her gün adam kaçması, ne şu, ne bu.

Bizde Bakanlar ancak gönül meselelerinden dolayı istifa ederler.

HAKYEMEZ HAKKI'NIN MACERALARI

ERHAN YALVAÇ

(DEVAMI YARIN)

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2						■		■				
3										■		
4			■									■
5				■			■		■			
6					■		■			■		
7		■	■									■
8	■								■			

SOLDAN SAĞA: 1) Ağalardan ve kasaba zenginlerinden aldığı paraları yoksullara dağıtan ve uzun yıllar peşine takılan Osmanlı jandarmasını perişan ettikten sonra 1912'de öldürülen halkçı efe. 2) Dolayı- TERSİ bir ay 3) Bulaşıcı bir hastalığın yayılmasını önlemek için alınan tedbir- Bir nota 4) TERSİ bir harfin okunuşu- Izgarada pişirilmiş kemiksiz et 5) Mikroskop camı- Dahi anlamında kullanılan bir bağlaç- Telefonda ilk ses 6) TERSİ halk arasında salgı bezlerinin iltihaplanıp şişmesine denir- Kamu iktisadi teşekküllerinin kısa yazılışı 7) TERSİ ruhsal bir hastalık 8) Çok sıkıntı çekmiş kimse- TERSİ bir konuda çok bilgili olan.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Ekşimik 2) TERSİ 1919'da öldürülen ünlü bir Meksikalı köylü önderi. 3) Bir hastalığın iyileşmesi için belli bir süre uygulanan bir tür tedavi yöntemi- Kuzu sesi 4) Geçtiğimiz günlerde seçim yapılan komşu bir ülke- Arının yaptığı 5) TERSİ karı ve kocanın ana-babalarının birbirine göre durumu- Bir emir 6) TERSİ nikele benzer değerli bir maden 7) TERSİ arpadan yapılan bir içki- Bir soru edatı 8) Nakış ustası 9) TERSİ bir kadın ismi- İridyumun simgesi 10) Asker- Rusya'da bir milliyet 11) Bölüm, kısım- Geometride bir sayı 12) Olur mu anlamında bir soru eki- Bir sayı.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1) Balerin- Çete 2) Arıtımevi- Es 3) Hakikat- Raca 4) tsaK- Racon 5) Çek- Mizahi 6) Yu- Tudeh- Lar 7) Ağa- Yalabık 8) Rasputin- Kir

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Bahtiyar 2) Aras- uğA 3) lıkaÇ- As 4) Etiket 5) rıK- Kuyu 6) İmardaT 7) Netameli 8) Cihan 9) Çiroz 10) Analık 11) teC- Haki 12) Esatir

ABD-Avrupa-Rusya üçgeninde önemli bir gezi

- Schmidt-Brejnev görüşmesinde Avrupa füzeleri ve ikili ticaret konuları ele alınacak
- Alman Başbakanının gezisi, iç politika ve seçimler konusunda da önemli

Schmidt Moskova'da ne arıyor?

DIŞ HABERLER SERVİSİ

FEDERAL Almanya Başbakanı Helmut Schmidt'in Moskova gezisi uzun süredir, ABD-Avrupa-Sovyetler Birliği üçgenini meşgul ediyor.

Fransız Devlet Başkanı Valery Giscard d'Estaing'in haziran başında Varşova'da Brejnev ile yaptığı sürpriz görüşmeden sonra şimdi bütün gözlemciler Schmidt-Brejnev görüşmesinin içeriğini ve muhtemel sonuçlarını inceliyor.

Son Venedik zirvesi ve NATO Bakanlar Konseyi toplantısında ABD ile Batı Avrupalı ülkeler arasındaki ayrılıklar giderilmeye çalışıldı ama Washington yine de kuşkulu. Fransa da Schmidt'in gezisinin sonuçlarını büyük bir ihtiyatla bekliyor

AVRUPA FÜZELERİ

SCHMİDT Moskova'da Brejnev ile yapacağı görüşmede esas olarak Avrupa füzeleri sorununu gündeme getirmeye çalışacak. Alman Başbakanı nisan ayında yaptığı bir konuşmada Orta Avrupa'ya taktik füzelerin yerleştirilmesinin 3 yıl boyunca dondurulmasını istemişti. Schmidt, her ne kadar bu açıklamasını daha sonra yinelememişse de 1980'in dünya koşullarını 1914 öncesine benzetmesiyle de Alman lider Sovyetler Birliği konusundaki görüşlerini açıklamış oldu.

Schmidt, NATO'nun Aralık 1978'de Brüksel toplantısında aldığı Avrupa'ya orta menzilli füzeler yerleştirme kararının doğruluğuna pek ikna olamıyor. Çözüm olarak da, her iki tarafın orta menzilli füzeleri 3 yıl boyunca yerleştirmemesini öneriyor.

Bu öneri NATO'nun aldığı bir kararı tehlikeye düşürdüğü gibi, halihazırda Sovyetlerin Avrupa'daki nükleer üstünlüğünü de koruyor.

Washington ve Batının diğer başkentlerindeki resmi çevreler, Schmidt'in bir taviz vermesinden çekiniyorlar. Çünkü, Schmidt'in bu önerisi Kremlin'in de onayını sağlayabilir.

Alman Başbakanı, yumuşamanın gerekliliğini savunmaya devam ederken, Avrupa da mutlaka güç dengesinin sağlanmasını istiyor. Schmidt'e göre bu denge de ancak Moskova ile diyaloğu sürdürerek kurulabilir.

Sovyetler Birliği halen Avrupa topraklarında 930 orta menzilli füze yerleştirmişken SS-20'lerin 5 günde bir yapıldığı biliniyor. NATO füzeleri ise (Cruise ve Pershing-2'ler) 1983'de ve sadece 572 adet yerleştirilecek.

Bu sayılar, Schmidt-Brejnev görüşmesinin önemini ve Schmidt'in verebileceği bir tavizin ne tür felaketler getirebileceğini açıkça göstermiyor mu?

TİCARET

MOSKOVA İLE Bonn arasındaki ikinci sorun da ticareti geliştirmek olacak. Batı Almanya, 1980 yılının ilk döneminde bir önceki yıla oranla Sovyetlere yaptığı dışsatımı yüzde 24 artırdı. Öte yandan yine bu yıl Bonn ile Moskova arasında 25 yıl süreli ve oldukça geniş kapsamlı bir ticaret antlaşması imzalandı. Almanya-Rusya ticaretinin yanı sıra, Bonn yönetimi Doğu Avrupa ülkeleri ile de ticarete önem veriyor. Hele Doğu Almanya, Schmidt'in en imtiyazlı alıcısı ve satıcısı durumunda.

AFGANİSTAN

ULUSLARARASI alanda Afganistan işgali gündemin birinci maddesinde dururken, Schmidt-Brejnev görüşmesinde bu konu gündemin geri sıralarında ele alınacak. Schmidt, Venedik zirvesi öncesinde, Moskova'ya gidiş nedenlerinden biri olarak da, "Sovyetlerin Afganistan'dan çekilmesi" konusunu belirtiyordu. Sovyetlerin son geri çekme gösterisinden sonra, Brejnev'in Schmidt'e ne söyleyeceği merakla bekleniyor. Schmidt'in ise, bütün Rus askerlerinin Afganistan'dan tamamen geri çekilmeleri gerektiğini söyleyeceği belirtiliyor.

SEÇİM ÖNCESİ VE MUHALİFLER

SCHMİDT'İN Moskova ziyareti Batı Almanya'da aynı zamanda önemli bir iç politika olayı. Sonbaharda yapılacak olan seçimlerde Schmidt'in SPD'si (Sosyal-Demokrat Partisi) rakibi Strauss'un adaylığını destekleyen CDU'ya (Hristiyan Demokrat Partisi) karşı çeşitli avantajlar sağlamış durumda. Gözlemciler, Alman seçmeninin daha şimdiden, Schmidt'i barış, Strauss'u ise savaş simgesi olarak gördüğünü söylüyorlar. Öte yandan Schmidt'in Moskova'ya verebileceği en küçük taviz bile muhalefet tarafından seçim kampanyasında yıpratıcı bir malzeme olarak kullanılabilir.

Öte yandan, küçük ama hakem durumundaki üçüncü partinin lideri Dışişleri Bakanı Hans Dietrich Genscher, Schmidt'in Kremlin'e fazla taviz vermesini önlemeye çalışıyor. Bu arada, Schmidt kendi partisi içindeki Sovyet yanlılarının da (Bahr ve Wehner) baskısı altında.

BEKLEMEK

LE Monde" gazetesinin yazarlarından Andre Fontaine, 20 Haziran tarihli yazısında, Paris ile Bonn'un Moskova'ya karşı tutumlarını karşılaştırırken Batı Almanya'nın daha teslimiyetçi olduğunu ima ediyor. "Hangisi daha çok Finlandiyalılaşmış?" başlıklı yazıda, yazar bu deyimi kabullenmemekle birlikte, Schmidt'e hak veriyor. TASS da Schmidt'in bu gezisine şimdiden çok önem veriyor. Bakalım, Moskova gezisinin sonucunda, Kremlin Schmidt'e hak verecek mi?.

Brejnev, 1977 yılında Bonn'a yaptığı ziyaret sırasında Başbakan Schmidt ile Dışişleri Bakanı H. D. Genscher arasında.

Yüksek düzeyde bir Hint yetkilisi Çin' e gitti

Çin, Hindistan'a sınır anlaşmazlığını çözme çağrısı yaptı

● Afganistan'ın işgalı, Çin-Hint ilişkilerinde yumuşamaya yol açtı.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

HİNDİSTAN Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri Eric Gonsalves 20-25 Haziran tarihleri arasında Çin'i ziyaret etti. Gonsalves'in ziyareti Çin Başbakanı Hua Guofeng ile Hindistan Başbakanı İndra Gandi'nin Belgrad'da yaptıkları görüşmenin ertesinde gerçekleşti.

Çin yetkilileri Gonsalves'in ziyareti sırasında Çin ile Hindistan'ın arasındaki ilişkilerin düzeltilmesini ve Çin-Hint sınır anlaşmazlığının uzlaşmalar yoluyla çözülmesini önerdiler.

Yeni Çin Haber Ajansının yayınladığı yorumda, Çin Dışişleri Bakanı Huan Hua'nın Yeni Delhi'yi ziyaret etmesi için yapılan daveti kabul ettiği açıklandı.

Yeni Çin Haber Ajansında yayınlanan yorumda Hindistan ile Çin arasındaki anlaşmazlık şöyle ele alınıyor:

"İki ülke arasında hiç bir temel çıkar çatışması yoktur. Çin-Hint ilişkilerinde temel sorun sınır meselesidir. Çin hiç bir zaman eski sömürgeciler tarafından gayri meşru bir şekilde Hindistan topraklarına katılan bütün toprakların geri verilmesini istememiştir. Tersine Çin her iki ülkenin de, Çin'in doğu kesimde, Hindistan'ın ise batı kesimde taviz vermesini önermiştir."

Le Monde gazetesinde yer alan haberde, bu iki büyük Asya ülkesi arasında görüşmelerin yeniden başlamasının Sovyetler Birliği'nin Afganistan'ı işgalinin bir sonucu olduğu belirtilmiştir. Bu gelişmenin aynı zamanda Çin için Vietnam'ın Hindiçini'de oynadığı rol açısından çok büyük önem taşıdığına dikkat çekilmiştir.

Hintli yetkililer 1962 yılında Çin ile Hindistan arasında meydana gelen anlaşmazlıktan ve Himalaya'da yenilgiye uğramalarının ardından Çinlilerle görüşmeye oturmayı kabul etmediler. Ne var ki, ABD-Çin ilişkilerinin normalleşmeye başlamasından sonra Çin ile Hindistan arasında yavaş yavaş bazı ilişkiler kurulmaya başlandı. 1976 yılında iki ülke arasında yeniden elçilik düzeyinde ilişki kuruldu. Son yıllarda Çin ile Hindistan arasında sınırlı ticari, kültürel ilişkiler de gelişti. Ne var ki, Çin ile Hindistan arasındaki görüşmeler Çin'in 1979 yılında Vietnam'a karşı giriştiği ihtar harekatı sırasında kesildi.

Çin özellikle Afganistan'ın işgalinden sonra Hindistan'a karşı diplomatik girişimlerini yoğunlaştırdı. Çin basınının Hindistan'a yönelttiği eleştiriler çok azaldı. Buna karşılık Hindistan yetkilileri de, Çin elçisini Hindistan'daki bazı ayrılıkçı hareketlere silah verdiği için kınadıklarını yalanladılar. Ayrıca Hindistan, Vietnam Devlet Başkanı Pham Van Dong'un Yeni Delhi'yi ziyareti sırasında, beklendiği gibi Kamboçya'daki Vietnam yanlısı Heng Samrin rejimini tanımadı.

sorular? cevaplar

4 imzalı mektuba ve İstanbul'dan inşaat işçisi okuyucumuza cevaplar

Doğu Perinçek Efes Pilsen'in sahibi midir?

SORU: Doğu Perinçek, Efes Pilsen Bira Fabrikasına ortak mı? Babası patron mu? Çevremizde sahte solun etkisinde kalmış gençler bunları tekrarlayıp duruyorlar. Bizi aydınlatır mısınız?

CEVAP: Hayır, bunlar yalandır. TİKP Genel Başkanı ve Aydınlık Başyazarı Doğu Perinçek'in ne Efes Pilsen'le ne de sahipleriyle, ne bugün ne de geçmişte uzaktan yakından hiç bir akrabalığı ve ilişkisi olmamıştır. Babası ne patrondur ne de toprak ağası! Babasının esas mesleği yargıçlıktır. Daha sonra AP Milletvekilliği yapmıştır. Sadık Perinçek, şu anda avukatlık yapmaktadır.

Biz sizin kulağınıza gelmeyen başka yalanları da buraya yazalım: Doğu İlaç Fabrikalarının sahipliği, Roche İlaç Fabrikalarının ortaklığı, babasının 50 köye sahip bir toprak ağası olduğu.... vb

Bu yalanların kaynağı nedir? Bu yalanların esas kaynağı Moskova yanlısı revizyonistlerdir. Doğu Berlin'de oturan İ. Bilen'in radyosundan bu iftira ve yalanların bir kısmı yayınlanmıştır. Tabii her türden maceracı da bu yalan üretme makinasına ellerinden geldiği kadar katkıda bulunmakta ve İ. Bilen'in karalamalarını yayma görevini üstlenmektedirler. Son dönemde, MHP'li faşistler de bu koroya katılmış bulunmaktadırlar. CIA'nın emriyle kurulan faşist örgütler ve kontrgerilla, Doğu Perinçek'e "CİA ajanı" diye saldırabilmektedirler.

Bu yalanlardan ne umulmaktadır? Doğru dürüst bir fikirleri olmayan revizyonistler, maceracılar ve faşistler, devrimci fikirlerin etkisini ancak yalan ve iftira ile belli bir süre de olsa, önleyebileceklerini hesap etmektedirler.

Gerçeğe karşı yalan ve iftiradan başka bir silahları olmayanlar, elbette devrimci partinin başkanını hedef alacaklardır. Bu savaşın bir kuralıdır. Orduyu dağıtmak istiyorsan komutanı hedef alacaksın. Halk düşmanlarının hedefinin neden herşeyden önce Doğu Perinçek olduğu böylece ortaya çıkmaktadır

Bu iftiralardan korkacak mıyız? Hayır, bu biraz da gerçeği savunanın, devrimcinin kaderidir. Ama kader deyip kendi haline bırakmayacağız. Gördüğümüz her yerde iftiraların üzerine yürüyüp iyi niyetli insanları aydınlatacağız. Emin olun, yalanlarla kafası bulandırılan insanlar gerçeği gördükleri zaman devrimci mücadeleye daha sıkı sarılacaklar ve iftiracılara duydukları nefreti ömürleri boyunca unutmayacaklardır.

Bitirirken bir noktayı daha belirtmek istiyoruz: Bir insanın babasının patron ya da toprak ağası olması, ailesinin zengin olması o insan hakkında bir hüküm vermeye yol açabilir mi?

İnsan, dünyaya nasıl bir ailenin bireyi olarak geleceği konusunda bir seçme özgürlüğüne sahip değildir. Ama olgun bir inanç olduktan sonra, herkes halka ya da halk düşmanlarına hizmet konusunda bir karar vermek durumundadır.

Biz, bir insan hakkında karar verirken onun davranışlarına, fikirlerine, halka karşı tutumuna bakarız. Nasıl bir insan sırf bir işçi çocuğu olduğu için bir paye kazanamazsa, sırf patron çocuğu olduğu için de suçlanamaz. Sınıf mücadelesinde herkes davranışlarıyla değerlendirilecektir. Böyle yapmazsak, bir fabrikatör çocuğu olan Engels'i düşman, bir yoksul onbaşı olan Hitler'i de dost olarak görme noktasına varırız.

Güçlülük görecelidir

SORU: ABD emperyalist bir devlet olduğu halde neden zayıf olarak görülüyor? (İstanbul'dan inşaat işçisi A. N. G.)

CEVAP: Güçlülük ve zayıflık görecelidir. Yani bir şeye göre güçlü olan, diğer bir şeye göre zayıf olabilir. Örneğin Ahmet, Mehmet'e göre güçlüdür, ama Hüseyin'e göre güçsüzdür. Güçlülük ve güçsüzlük zaman içinde de görecelidir. 50 yaşına gelmiş olan Ahmet, 25 yaşındaki haline göre güçsüzdür.

ABD, güçlü bir emperyalist ülkedir. Ama bugünkü ABD, 1960 yılındaki ABD'ye göre güçten düşmüştür. Güçten düşen ABD'nin hakimiyeti dünyanın çeşitli yerlerinde sarsılmaktadır. Öte yandan gittikçe saldırganlaşan Sovyetler Birliği, ABD'nin hegemonya alanlarına göz dikmiş bulunmaktadır. Sovyetler Birliği, ABD'nin hegemonya alanlarını ele geçirmek için dünyanın yeniden paylaşılmasını istemektedir. Bu durum, Sovyetler Birliği'ni savaşın kaynağı haline getirmektedir.

Faşizmin Tırmanışı Bir Zikzak

(Baştarafı 1. sayfada)

gelmesiyle sonuçlandı. Devlet içindeki mevzi ve yemliklerin önemli bir kısmını kaybeden MHP, 1978-1979 yıllarında gerilemeye devam etti ve gerçekten de köşeye sıkıştı. 1979 yılına gelindiği zaman MHP birçok yerde yönetim kurulu oluşturmakta güçlük çekiyor, bu parti içinde kopma ve bölünme eğilimleri gelişiyordu. Ne var ki, demokrasi mücadelesi, MHP'ye kesin ve sonuç alıcı bir darbe indiremedi. Demokrasi güçleri bir süre MHP kalesine bastırdı, fakat golü atamadı. Bugün hücuma geçen MHP'dir. MHP, kendisinden hesap sorulmadığı için şimdi halktan hesap sormaya kalkışmıştır.

Şimdi süreç tersine dönmüş bulunuyor. Özgürlük dalgası bir yükseliş döneminden sonra inişe geçmiştir. Bugün tırmanış halinde olan faşizmdir. MHP'nin tecrit olması yönündeki gelişme bir süre için tersine dönmüştür. AP ve ara güçler içinde MHP'ye yaklaşma eğilimleri gelişmiştir.

MHP'nin tırmanışa geçmesi, Türkiye toplumunun temelindeki eğilimlere ve gelişmenin genel yönüne aykırı bir olaydır. Türkiye toplumunun Ortaçağdan kurtulmak ve özgürleşmek yönündeki gelişme doğrultusu, bugün bir zikzak çizmektedir. Her süreç, karşıt güçler arasındaki mücadelenin ürünü olduğu için, kaçınılmaz olarak zikzakları da içerir. Hiç bir gelişme dümdüz olmaz.

Toplumumuz bugün niçin böyle bir zikzakın içine girmiştir? Bu olayın nedenlerini en başta solun hatalarında aramak gerekir.

Birincisi, CHP iktidarı elverişli şartları değerlendirmemiş, MHP'nin cinayet ve tertiplerinin üzerine gitmemiş ve böylece ele geçen tarihi fırsatı harcamıştır.

İkincisi, sol adına yapılan macera ve zorbalık, halkın gözünde faşistle devrimci arasındaki farkı ortadan kaldırmış, geniş kitleleri tarafsız bir seyirci durumuna itmiştir. Öte yandan MHP'yi ordu ve AP ile özdeş gören, bu farklı güçleri aynı kefeye atan ve hepsine birden darbe indirmeye kalkan siyasetler de, MHP'nin işine yaramıştır.

Üçüncüsü, gerek CHP'nin gerekse maceracı solun, Sovyetler Birliği'ne teslimiyet siyaseti, geniş güçlerde sola karşı güvensizlik yaratmış, ara kesimi soldan uzaklaştırmıştır.

MHP'ye karşı en geniş güçleri birleştirmek ve doğru bir mücadele çizgisi izlemek, faşizmin tırmanışını durdurmanın ve toplumsal gelişmemizi tekrar özgürlük yönündeki doğal akışı içine sokmanın şartıdır.

Kasımpaşa'da olay izlemeye giden muhabirimiz engellendi

İSTANBUL (ÖZEL)

ÖNCEKİ gece Kasımpaşa'da silah seslerinin duyulması üzerine olay yerine giden muhabirimiz güvenlik kuvvetleri tarafından engellendi.

Kasımpaşa'da önceki gece kimliği henüz açıklanmayan kişilerle güvenlik kuvvetleri arasında silahlı çatışma çıkmış, bir saatten fazla süren çatışmada, yaralılar ve çok sayıda insan gözaltına alınmıştı. Olay yerine giden muhabirimiz İsmail Büyükbaş'a, emniyette görevli kır saçlı, uzun boylu ve gri takım elbiseli şahısla, jandarma ve komando erleri tarafından komutan diye hitap edilen kişi, hangi gazete adına geldiğini sorduktan sonra makinesindeki filmleri zorla alarak tehdit ve hakaretlerde bulundular. Muhabirimizin kendisinin basın gereği olarak görev yaptığını, bunu engellemeye hakları olmadığını belirtmesi üzerine sözkonusu kişiler derhal olay yerini terketmesini, aksi halde "kötü" olacağını söylediler.

Saatlerce süren çatışmada ne ajans, ne de gazete muhabirinin bulunmadığı görüldü.

Arkadaşımız
Halil Şahin
faşist katiller tarafından katledildi
Anısını yaşatacağız
İTÜ'lü DGB'liler

Celal Demirtaş
1959-1980
Bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinde faşistler tarafından kurşunlanarak katledildi.
Anısını yaşatacağız.
DGSA'lı DGB'liler

Konya Emniyeti...

(Baştarafı 3. Sayfada)

listen destek görüyorlar. Konya Emniyet Müdürü Hamza Esin'in polislere, "Karakollarda gözaltında hiç bir ülkücü görmeyeceğim" dediği bildiriliyor.

EREĞLİ EMNİYETİNDE DAYAK VE İŞKENCE SÜRÜYOR

Konya Emniyet Amirliğine gelen yurttaşların da ilk karşılaştıkları dayak ve işkence oluyor. Halen cezaevinde bulunan birçok tutuklu, Emniyette elektrik, falaka ve dizboyu su içinde tutulma gibi işkencelere uğradıklarını söylerken, bir olayla ilgili olarak Emniyete giden Emek Tarım-İş Sendikası Başkanı İzzet Tekin polis memuru Süleyman Şentepe'nin saldırı ve hakaretine uğradı. Daha önce MHP'lilerin başlattığı bir olay hakkında tanıklık yapan İzzet Tekin, Şentepe tarafından, "Seninle hesaplaşacağız, bir daha buraya gelirsen bacaklarını kıracağım" denerek tartaklandı.

Beni Sadr'a...

(Baştarafı 3. Sayfada)

dukları haberini verdi. Gazeteye göre, son altı hafta içinde kurulan üç istasyonun mali giderleri ABD ve İsrail tarafından karşılanıyor.

Öte yandan, kendilerine "Demokratik Eylem ve İnsan Hakları Komitesi" adını veren bir grup Şah taraftarı, Herald Tribune gazetesine Avusturya Başbakanı Kreisky'e seslenen bir ilan verdiler.

İngiltere Başbakanı Thatcher ise, gazetecilerle yaptığı bir konuşmada, İran'ın ciddi iç sorunlarla karşı karşıya bulunduğunu, yüksek fiyat biçtiği petrolünü satmakta güçlük çektiğini söyledi.

ŞAH ÖLÜM DÖŞEĞİNDE

İskenderiye'de bulunan Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat'ın aniden Kahire'ye dönerek, devrik İran Şahını hastanede ziyaret ettiği bildirildi. Sedat, Şahın durumunun kritik olduğunu ve kendisi için dua edilmesini istediğini duyurdu. Son günlerde kanseri yaygınlaşan Şahın ayrıca 3 hafta önce zatürreye yakalandığı ve ateşinin çok yüksek olduğu açıklandı.

Reşadiye'de....

(Baştarafı 1. sayfada)

Güner adlı PTT memurları ile Mehmet Erikli ve Kemal Yılmaz adlarındaki kamyon sürücüleri tabanca ile vurularak öldürüldüler. Katiller daha sonra iki kamyonu da yol kenarındaki dere yatağına yuvarladılar.

Vali Kerimoğlu dün sabah Tokat ve Ordu'dan jandarma birliklerinin olay yerine gönderildiğini, Aybastı Kaymakamı ise "saldırganların bir süre önce Edirne Cezaevinden kaçan teröristler olduğunun öne sürüldüğünü" söyledi.

ADANA'DA FAŞİSTLER KAHVE TARADI: BİR ÖLÜ, İKİ YARALI

Adana'da Yavuzlar Mahallesinde Bekir Kılıç'a ait çay ocağı, faşistler tarafından tarandı. Tarama sonucu Hacı Kılıç olay yerinde öldü. Eyüp Kılıç ile İbiş Yakan adlı yurttaşlar da ağır yaralı olarak Numune Hastanesinde tedavi altına alındılar.

Görgü tanıkları, katillerin 3 kişi olduklarını, çay ocağına ateş ettikten sonra, bir otomobille Sepici Mahallesine kaçtıklarını ifade ettiler.

ÇORUM'DA BİR KIZ ÇOCUĞU ÖLDÜRÜLDÜ

Çorum'un Şenyurt Mahallesinde önceki akşam bir otomobilden açılan yaylım ateşi sonucu olay yerinden geçmekte olan bir kız çocuğu öldü.

Çorum Emniyet Müdürü Erden Yurtsever, bir kız çocuğunun öldürülmesi üzerine, bazı semtlerde barikatlar kurulduğunu ve bir ay önceki olayların tekrar yaratılmak istendiğini söyledi.

Emniyet Müdürü, yollara kurulan barikatların kaldırıldığını ve olayların yatıştırıldığını, 6 kişinin de gözaltına alındığını bildirdi.

Öte yandan İstanbul'da Şükrü Ergün isminde bir devrimci, evinde yapılan aramada, kitap bulundurduğu gerekçesiyle gözaltına alındı.

kaçırılan...

(Baştarafı 3. Sayfada)

aileleri tarafından kendilerine getirilen yiyeceklere MHP'lilerce el konduğunu da açıklayan Hakgüder, "Kaçma olayından sonra cezaevinin genelinde bir arama yapılsaydı, hem silahlar bulunur hem de kazılan tünel ortaya çıkardı. Bu tür kaçmalar önlenirdi" dedi.

Olaylarda 4 kişinin ölmesi, 21 kişinin yaralanmasının sorumluluğunun hükümete, Adalet ve İçişleri Bakanlarına, Adana Valisi ve Emniyet Müdürüne, Adana Cumhuriyet Savcısına, yanlı davranan cezaevi yöneticilerine ait bulunduğunu belirten Hakgüder, "Bu sorumluluktan kaçamayacaklardır, derhal istifa etmelidirler" dedi.

Edinilen bilgiye göre, cezaevinin sol görüşlüler bölümünde bulunan ve tutuklu polislerin de kaldığı 90 kişilik bir koğuş, cezaevinin güvenliğinden sorumlu askeri birlikte görevli bir asteğmen tarafından basıldı. İçeride bulunanları yere yatırdıktan sonra ateş açtıran asteğmen, daha sonra İbrahim Tepebaşı'nı sordu. Pol-Der Adana Şubesi eski Başkanı Komiser İbrahim Tepebaşı ortaya çıkınca da bütün askerleri üzerine saldırttı. Asteğmen "Bütün komünistleri öldüreceğim" diye bağırdı. İbrahim Tepebaşı komalık hale gelinceye kadar dövüldü. Koğuşta bulunan tutuklu polis memuru Ahmet Savaş ve iki tutuklu aldıkları yaralar sonucu kan kaybından öldüler. İbrahim Tepebaşı'nın durumu ise şu anda konuşamayacak kadar ağır.

CHP Adana İl Başkanı Avukat Kemal Hakgüder, 3 kişinin ölümü, 21 kişinin yaralanmasının bu koğuştaki silahla tarama sonucu meydana geldiğini belirtti ve bu koğuşun kaçmak için kazılan tünelle ilişkisi bulunmadığını, kapıların asteğmence açılarak içeri askerlerin sokulduğunu sözlerine ekledi.

Hakgüder CHP olarak konuyu Genel Merkezleri aracılığıyla Adalet ve İçişleri Bakanlıklarına duyuracaklarını, ateş emrini veren asteğmen hakkında işlem yapılmasını isteyeceklerini de söyledi.

TİKP Ankara...

(Baştarafı 3. Sayfada)

batarız ya çıkarız mantığı ile hareket eden Halkın Kurtuluşçuları kafalarını sert kayaya çarpıyorlar. Partimiz böyle saldırılara boyun eğmez.

"Bir yandan kadınları, çocukları siper edip ateş aç, bir yandan küçük çocukları dahi vur. Bütün bunları devrimci olan yapmaz, MHP'nin halkla hesaplaştığı sıralarda görev, tekke çatışmalarından sıyrılmak, halkla birleşmek, MHP'ye karşı doğru çizgide mücadele etmektir."

Öte yandan TİKP Varto İlçe Yönetim Kurulu Üyesi Haydar Demir de bir açıklama yaparak, Halkın Kurtuluşçularının parti binasına bombalı saldırıda bulunduklarını bildirdi ve saldırganların heveslerinin kursaklarında kalacağını söyledi.

Tonu 1600...

(Baştarafı 1. sayfada)

misyon fiyatı düşük buldukları için karşı çıktıysa da, TKİ'deki 4 AP'li komisyon üyesi kararlarında ısrar ederek, satışın yapılmasını emretti.

Bu durumda, müteahhitler 172 bin ton sanayi kömürünü 385 liradan alarak 200 milyon liralık bir vurgun vurdular. Önümüzdeki aylarda kömür cinslerine yüzde 50 oranında bir zam bekleniyor ve böylece vurgun miktarının 300 milyon liraya çıkacağı sanılıyor.

İşte, kamuoyunda daha çok işadamlarının, özellikle işçi ücretlerinin yüksekliği yüzünden zarar ettiğini söyleyip şikayetçi oldukları KİT zararlarına bir örnek! İşini uyduran her müteahhit 300 milyon liralık vurgun vursa, ortada KİT diye bir şey kalmaz. İşçi ücretlerine göz dikip vurguncuları gözden kaçırarak KİT'lerin düzelmesine imkan var mı?

DGBF...

(Baştarafı 3. Sayfada)

ve profesyonel oldukları anlaşılan katiller tarafından gerçekleştirilmiştir.

"Sağcı cinayet şebekeleri bugün Türkiye'nin birçok yerinde rahatça cinayet işleyebilmekte ve ülkemizin değerli insanlarını katledebilmektedir. Faşist katillerin bu derece gemi azıya alabilmelerinin nedeni onlara cesaret veren iktidar olmuştur. 'Bana sağcılar cinayet işliyor dedirtemezsiniz' mantığı içinde açıkça bu katilleri himaye eden mevcut iktidar büyük bir sorumluluk altına girmiştir. Bu katiller sürüsüne dayanarak Türkiye'de istikrar sağlayacağını hayal edenler ülkemizi iç savaşa götürmek ve bölmek çabasında olan Rusya'ya ve faşistlere en elverişli ortamı yaratmaktadırlar. İktidar şunu bilmelidir ki, eğer bu tutumundan vazgeçmezse birlik, barış ve özgürlük isteyen Türkiye halkı ve gençlik bu katliamlara seyirci kalmayacak ve izin vermeyecektir. Ülke daha fazla yıpranmadan himayeden vazgeçmek tek çıkar yoldur.

"Arkadaşlarımızın katilleri en kısa zamanda yakalanmalıdır. Bu katiller şunu bilsinler: Ellerimiz yakalarınızdadır. Yaptıklarınız yanınıza kâr kalmayacak, er veya geç sizi saklandığınız karanlık köşelerinizden çıkartıp, adalet önünde hesap soracağız.

"Acımız büyüktür. Ancak arkadaşlarımızın katledilmesi faşist saldırganlara karşı mücadele gücümüzü bilemiştir. Devrimci gençler olarak hangi düşünceden olursa olsun bütün gençliğin faşist saldırganlara karşı birleşmesini sağlamak için daha fazla çaba gösterecek ve gençliği savunacağız.

"Arkadaşlarımızın ailesinin, yakınlarının ve arkadaşlarının acılarını yürekten paylaşır ve başsağlığı dileriz."

ASEAN...

(Baştarafı 3. Sayfada)

etnam yanlısı Heng Samrin hükümetini tanımamayı sürdüreceklerini açıkladılar.

Toplantının yapıldığı Malezya'nın başkenti Kuala Lumpur'da bir basın toplantısı düzenleyen ABD Dışişleri Bakanı Edmond Muskie, "Bu iki saldırının, dünyayı gerek Doğu gerekse Batıda, Sovyet yayılmacılığını caydırmak, buna direnmek ve bunu yenilgiye uğratmak meselesiyle karşı karşıya getirdiğini" söyledi.

4 KİŞİ BIRAKILDI

Geçtiğimiz perşembe günü Tayland-Kamboçya sınırında Vietnamlı askerler tarafından tutsak alınan Uluslararası Kızılhaç Örgütünün İngiliz ve Fransız iki üyesi iki Amerikalı gazetecinin Tayland'a döndükleri bildirildi.

Bir OECD...

(Baştarafı 1. sayfada)

Hükümetin ne yapıp yapıp işçi ücretlerinin artışını önlemesi gerektiğini savunan uzman, ücretin verimliliğe göre alınması gerektiğini, hükümetin bir yolunu bulup bunu işçiye anlatması gerektiğini söyledi. Ayrıca eşel-mobilin enflasyonu donduracağını, oysa enflasyonu kontrol altına alıp küçültmek gerektiğini belirterek, eşel-mobilin Türkiye'ye yaramayacağını ileri sürdü.

OECD uzmanı, alınan önlemlerin yaratacağı toplumsal tepkiler konusundaki bir soruya da şu karşılığı verdi: "Başka çareniz yoktur, demokrasiniz zaten o durumda tehlikeye girmişti. Başka alternatifiniz yoktur. Demokrasi ancak ekonomi düzlüğe çıkarsa yaşar. Üç-dört ay önce Türkiye'nin bu tür fiyat artışlarına ayak uyduramayacağı söyleniyordu. İşte görüyorsunuz uydu."

Yankı'nın bu koşullar altında Türkiye'de sabit ve dargelirlilerin nasıl yaşayacağı şeklindeki sorusuna ise uzman şu cevabı verdi: "Yaşarlar, bundan şüpheniz olmasın. Tarım daha geliştirilebilir. Bazı yapısal bozukluklar ortadan kaldırılır. Biraz farklı politika uygulanırsa tarım geliri artar. Taban fiyatlarında da yeni düzenlemelere girilmesi şart. Kooperatiflere ağırlık verilmesi gerekir. İskandinav ülkelerindeki kooperatifçilik hareketi iyi bir örnektir."

Adı verilmeyen fakat Türk ekonomisini yakından izlediği belirtilen OECD uzmanı, Ecevit'in halkı inandırma yolunda yapamadığını, Demirel'in yaptığını söyledi. Bir iktidar değişikliği veya askeri darbenin dış yardımlara etkisinin ne olacağı şeklindeki soruya karşılık ise, Türkiye'nin ekonomisi ile ilgilendikleri, hükümetlere karışmayacakları, doğru siyaset izleyeni destekleyecekleri şeklinde cevap verdi.

Bir Apocu şef cezaevinden kaçırılmak istendi

DİYARBAKIR (ÖZEL)

DİYARBAKIR'da Sıkıyönetim Askeri Cezaevinde yatmakta olan Apocular, tahliye edilen bir sanık yerine bir elebaşılarını kaçırtmaya kalkıştılar. Kaçma teşebbüsünün farkedilmesi ve önlenmesi üzerine, cezaevinde olaylar oldu.

Kaçırma teşebbüsünün haber alınması üzerinde, cezaevinde ve çevresinde çok sıkı güvenlik önlemleri alındı.

Türk-İş: Hükümetin...

(Baştarafı 1. sayfada)

Eşel-mobil ve Tarım-İş yasa tasarılarının Meclisten geri çekilmesinin bir anlam taşımadığını da belirten Türk-İş Genel Sekreteri, Maliye Bakanlığının kıdem tazminatı ile ilgili 125 sayılı tebliğini hâlâ geri çekmediğini ve bu bürokratik oyalama sürdüğü taktirde kendilerinin de Danıştayda açtıkları davayı geri çekmeyeceklerini söyledi.

ÖZAL KATILMADAN KARAR VERİLMİYOR

Öğrenildiğine göre Maliye Bakanlığı yetkilileri kıdem tazminatı ile ilgili toplantılara Turgut Özal'ın da katılması gerektiğini belirterek bir karar alınmasını önlüyorlar. Öte yandan Maliye Bakanlığı kıdem tazminatlarına yüksek oranda yeni bir vergilendirme getirilmeden eski tebliğin geri çekilmesine de karşı çıkıyorlar.

Bu arada hükümetin devam edip etmeyeceği konusundaki tartışmaların kamu kesimindeki söleşmeleri de etkilediği ve hükümet yetkililerinin bu sorun açıklığa kavuşuncaya kadar özellikle parasal konularda kesin bir karar vermekten kaçındıkları belirtiliyor.

TİKP, Silifke İlçe Örgütünün açıklaması

Silifke DSİ'ye komandolar dolduruluyor

HABER MERKEZİ

SİLİFKE Devlet Su İşlerinde çalışan çok sayıda elemanın bölge dışına sürüldüğü ve yerlerine MHP'li komandoların doldurulduğu bildirildi.

TİKP Silifke İlçe Örgütü tarafından basına yapılan yazılı açıklamada, DSİ'de çalışan en yetenekli ve uzman elemanların Başmühendis Vekili Mehmet Kurşun tarafından başka yerlere sürgün edildikleri ve yerlerine 17-18 yaşlarında MHP'li komandoların doldurulduğu bildirildi. Açıklamada, sabahtan akşama kadar salonda bomboş dolaşan bu kişilerin, sürekli tahriklerle çalışanları sindirmeye çalıştıkları belirtildi.

Baştürk...

(Baştarafı 1. sayfada)

lik önergesinin, azınlığın kabulünü görmesi üzerine, DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk, Başkanlıktan istifa ederek Genel Kurul salonundan ayrıldı.

Genel Sekreterin seçimi ile ilgili karşıt öneri de üçte iki çoğunluğu sağlayamayarak kabul edilmedi. Baştürk'ün istifa ederek salondan ayrılmasından sonra Genel-İş delegeleri "Yaşasın Baştürk, Yaşasın DİSK" şeklinde sloganlar bağırdılar. Bu sırada çıkan kargaşalıkta Divan Başkanı Ertan Andaş da fenalık geçirerek hastaneye kaldırıldı.

BAŞTÜRK: "DİSK'E ÇELME TAKANLAR BİRLİKTEN SÖZ EDİYOR"

DİSK'in 7. Genel Kurulunun dünkü oturumunda eleştirileri cevaplayan Genel Başkan Abdullah Baştürk, bazı siyasetlerin geçen 2,5 yıl boyunca DİSK yönetimini yıpratmak için uğraştıklarını belirtti ve DİSK'in bugünkü durumuna da değinirken "Sendikalarımızın birçoğu hasta durumdadır" dedi.

Abdullah Baştürk yönetime geldikleri günden itibaren bazı grupların, bazı siyasetlerin DİSK'e çelme takmak için ellerinden gelen her şeyi yaptıklarını sonra da Genel Kurula gelerek "birlik"ten sözettiklerini söyledi.

Yıpratma kampanyasının yönetime seçildiklerinden 15 gün sonra bir basın toplantısıyla başlatıldığını belirten Baştürk DİSK'in kuruluş yıldönümünde yapılanları da örnek gösterdi. Baştürk, bazı sendikaların açıklamalarının önceden "Politika" gazetesinde yayınlanarak kendisinin açığa düşürülmek istendiğini ve 13 Şubat 1978'de Spor ve Sergi Sarayındaki DİSK'in kuruluş yıldönümünde bazı grupların "Yaşasın İ. Bilen Yaşasın Sovyetler Birliği" diye bağırarak salonu nasıl çekişme alanı haline getirdiklerini anlattı. Baştürk sağda solda gezerek "DİSK CHP'nin kuyruğuna takılıyor" diyenlerin, Kongrede DİSK birleştirici katalizatör rolü oynasın demelerini de eleştirdi.

CHP Genel Sekreteri Üstündağ'ın Kongrede yaptığı konuşmayı da cevaplayan Abdullah Baştürk, Üstündağ'ın "Doğru tahlil yapmak gerekir" sözüne değinerek önce CHP'nin doğru tahlil yapmasını istedi. Ve "Doğru tahlil yapsaydı CHP bu duruma düşmezdi" dedi.

CHP'nin bugünkü yönetiminin niteliğinden dolayı anti-faşist mücadeleye katılmasının zor olduğunu kaydeden Baştürk "Biz buna rağmen bu Genel Kuruldan CHP'ye elimizi uzatıyor ve haydi faşizme karşı omuz omuza mücadele edelim diyoruz. CHP bunu cevapsız bırakırsa tarih önünde kendisi sorumlu olacaktır" dedi.

HASTA SENDİKALAR

Daha sonra DİSK'in bugün içinde bulunduğu durum hakkında görüşlerini açıklayan Baştürk şunları söyledi:

"Sendikalarımız hastadır. Hatta kiminin ateşi 38'e, kiminin ateşi 40'a çıkmıştır. 3 sendikamız felç durumdadır. Bu durum değiştirilmezse gelecek Yürütme Kurulu bir süre sonra kanlı bıçaklı olacaktır. Sendikalarımızın hali pür melaldir."

Özellikle disipline uyulmaması konusunda örnekler veren Baştürk "Herkes kendi sendikasında oturup, falanca sendikanın falanca şubesini nasıl ele geçiririm diye hesaplar yapmaktadır" dedi.

Bu hastalığa karşı merkezi otoritenin güçlendirilmesi ve merkezin yetkilerinin artırılması görüşünü savunan DİSK Genel Başkanı alınan kararlara uyulmazsa ve buna karşı müeyyide getirilmezse, bu konuda önerilen tüzük değişiklikleri ve karar tasarıları benimsenmezse, kendisinin sorumluluk almak istemeyeceğini belirtti.

Abdullah Baştürk "Bu Genel Kurulda Baştürk'ün etrafını kuşatırız, daha sonra da Baştürk'ü yeriz, diye düşünenlerin amaçlarına ulaşamayacaklarını" öne sürdü.

Daha sonra Kongreye sunulan bir önerge ile DİSK'ten daha önce ihraç edilen Maden-İş, Banksen ve Baysen sendikalarının ihraç kararları kaldırıldı. Yeraltı Maden-İş Sendikasından bir grup, kararın aleyhinde ve lehinde konuşma yapılmadığını söylediler ve kendilerinin karşı olmasına rağmen kararın oybirliği ile alındığının söylenmesine karşı çıktılar, ancak itirazları Divan tarafından kabul edilmedi.

FEHMİ IŞIKLAR

Genel Sekreter Fehmi Işıklar Çalışma Raporuna yapılan eleştiriler hakkında görüşlerini açıklarken CHP'nin iktidar olduğu dönemde DİSK'e karşı olumsuz bir tutum takındığını, kendilerinin de bu nedenle CHP'ye karşı çıktıklarını söyledi.

Konuşması sırasında ılımlı ve uzlaştırıcı bir üslup kullanan Fehmi Işıklar, Maden-İş'in Otomobil İş'le eylem birliği yapmasını ve geçmişte "MESS'in birleşmesi işçilerin lehinedir" şeklinde görüşler savunmuş olmasını eleştirdi.

Ören'de alınan kararların eyleme geçirilmesi sırasında bazı sendikaların pasif kaldığını ve DİSK'e olan mali borçlarını zamanında ödemediklerini belirten Işıklar, bu tutumların mücadeleyi zayıflattığını söyledi.

DİSK'in DSF'ye girmesi konusuna da değinen Işıklar, kendilerinin DSF yetkilileri ile görüştüklerini ve Avrupa Sendikalar Federasyonu ASF'ye girme konusunda onların onayını aldıklarını belirtti ve Maden İş'in bu konuda yöneltttiği eleştirileri kabul etmediğini söyledi. Işıklar DSF'nin DİSK'in ASF'ye girmesini ve Fransa Sendikaları CGT ile birlikte o Konfederasyon içinde "barış ve sınıf sendikacılığı" için mücadele vermesi görüşünde olduğunu da açıkladı.

Yürütme Kurulu üyelerinden Kemal Nebioğlu da kendisine yöneltilen eleştirileri cevaplarken başka sendikaların içişlerine karışmadığını söyledi.

Dünkü oturumda ayrıca mali rapor okunarak onaylandı.

«Faiz hadlerinin...

(Baştarafı 1. sayfada)

kaldırılıyor.

Konuya ilişkin görüşlerini sorduğumuz esnafın tümü bu kararı olumsuz bulduklarını belirttiler. Ekrem Kazorva isimli terlik imalatçısı, sorumuzu, "Bu karar büyük sermayedarlardan yana bir karardır. Küçük esnafın çöküşü ve ölümü demektir" şeklinde yanıtladı. Gömlek imalat ve toptancısı Nazmi Gürkan ise, "Ülke ekonomisi Avrupa ekonomileri düzeyinde olsa idi belki bir çare sayılabilirdi fakat bu durumda yine kuvvetli olan kazanacak. Küçük esnaf hizmeti pahalı olacak, bu durum sonunda halka yansıyacak. Halkın alım gücü de her geçen gün azalmakta olduğu için bu kez satış yapamayacağız" dedi. Trikotaj atölyesi sahibi Halit Cebeci ise, yeni kararname sonucu paraların banka ve bankerlere gideceğini, piyasadan para çekileceğini söyleyerek şöyle yakındı:

"Hal böyle olunca esnaf ödeme yapamıyor. Büyük esnaf ve işadamları istediklerini yaparken küçük esnaf iflasa sürükleniyor. Bu tip kararlar küçük esnafın yok olmasına neden olacaktır."

Görüştüğümüz esnafın tümü, bu kararnamenin iptal edilmesini veya değiştirilmesini istediler. Kendilerine bugüne kadar banka kredisi kullanıp kullanmadıklarını sorduğumuzda, büyük çoğunluğu kredilerin büyük kapital sahiplerine aktığını, kendilerine büyük zorluklar sonucu lütfen verilen kredilerin de 30-40 bin lira ile sınırlı olduğunu söylediler. Bu konudaki görüşlerini ayakkabı satıcısı Mehmet Demir şöyle anlattı:

"Ben banka kredisi kullanmam, zira senede 30-40 bin lira kredi veriyorlar, bu kadarı zaten bir işimize yaramıyor. Faiz de hem çok yüksek, hem de peşin olarak alınıyordu. Şimdi bu daha da artacak. Bizi bankaya ve tüccara çalışır durumda bırakacaklar."

Vakum Plastik Ambalaj Atölyesi sahibi Eser Demirci ise şunları söyledi:

"Biz müşterimiz olan fabrikalarla senetli çalışırız. Bu senetleri kırdıramıyoruz. Bankalar küçük esnafın senetlerini kırmaya yanaşmıyor. Elimde ilaç fabrikalarına, holdinglere ait tartışmasız sağlam 1 milyon liralık senet var Teminat da gösterme me rağmen, kırdıracak banka bulamıyorum. Bana en fazla 150 bin liralık senedini kırarız, ilerde yavaş yavaş kredini artırırız diyorlar. Ben 150 bin lira ile ne yapayım hiç bir işimi bu kadar para ile göremem."

Matbaacı Enver Doyuran ise, "Hiç banka kredisi kullanmadım. Zira alamayacağımı biliyorum. Zaten alsam da bir matbaacı olarak o faizi ödeyemem." dedi.

Deri terlik ve sandalet imalatçısı Halil Turan, banka kredisi konusundaki dertlerini şöyle dile getirdi:

"Bankalar bize kredi vermezler. Verirlerse de bu komik rakamlarda kalır. Mesela benim geçen yıl dükkanım yandı. O günlerin parası ile 300 bin lira zararım vardı. Halk Bankası bana bu duruma karşılık 25 bin lira kredi verdi. O da, 3 bin lira faizi peşin kesip, topu topu 22 bin lira ödeyerek. Sorarım, ben bu para ile ne yapabilirim?"

Bankaların küçük esnafa kredi vermediğini doğrulayan trikotaj atölyesi sahibi Halit Cebeci, şöyle konuştu:

"Ticaret Odası dahil, akla gelen her yere kaydımız var. Buna rağmen bankalar her türlü engeli öne sürüyorlar. Bu da bizi tefecilere itiyor. Daha geçen gün 170 bin liralık 3 ay vadeli bir grup senedi banka almadığı için tefeciye 130 bine kırdırdık."

Aynı konuda gömlek imalat ve toptancısı, Nazmi Gürkan, serbest bırakılan faizlerin yüzde 60-70'i bulacağını tahmin ettiğini söyleyerek şöyle konuştu:

"Bu durumda peşin ve vadeli satışlar arasındaki fark artacaktır. Hali hazırda peşin ve vadeli satışlar arasındaki fark ayda yüzde 3 ama, tabii bu miktar artacak ve perakende satış fiyatları da yükselecek. Belki peşin satışa yönelme olabilir ama para darlığı buna imkan vermeyecek tahmin ederim. Bu durumda banka kredisi pek cazip gelmeyecek, müşteriyi peşin almaya zorlayacağız. Ama, o da güç, kredi alsak bunu fiyata yansıtmamak imkansız. Bu durumda fiyatlar artacak, satışlar düşecek."

Son olarak da bu koşullar altında işlerini sürdürmek isteyip istemediklerini, istemiyorlarsa ne gibi bir iş yapmayı düşündüklerini sorduk. Hemen tamamı, şu anda var olan işlerini sürdürmekten başka çareleri olmadığını, zira bu şartlarda yeni bir iş kuracak imkanları olmadığını, bundan sonra da olamayacağını söylediler.

Parti malı giyim eşyası alım-satımı yapan Mevlüt Orhan durumunu şöyle anlattı:

"İşe devam etmek zorundayız. Başka çaremiz yok. İşsizlik olmasa, doğru dürüst bir iş bulabileceğimi bilsem, bugün gider bir işte çalışmaya başlardım."

Bir diğeri şunları söyledi:

"Ben bu yaz, yazlık işe döndüm. Bu çareyi bulmasa idim, dükkanımı işsizlikten en az 2 ay kapamak, 15 civarında işçime yol vermek zorunda kalacaktım."

Aynı konuda, ciltevi sahibi Yunus Çavdar ise şöyle konuştu:

"Yanımda çalışan 20 civarındaki işçiyi düşünmesem, bugün işyerimi devreder, parayı faize yatırır, çalıştırırdım."

Türkiye'deki orta ve küçük esnafın ekonomik durumunu, özellikle Demirel hükümetinin son kararları karşısında içine düştüğü bunalımları yansıtabilmek için yaptığımız söyleşiyi deri terlik sandalet imalatçısı Halil Turan'ın sözleri ile kapatalım:

"Umutla çalışıyoruz. Elimizdeki üçü, beşi mala bağlayıp çalışıyoruz. Nasrettin Hoca misali ya tutarsa diye."

Mitsotakis...

(Baştarafı 1. sayfada)

di söyleyebileceğim şey, ülkeler arasındaki diyalogun uygun her düzeyde, tercihen siyasi düzeyde sürdürülmesi gerektiğidir. Bugün, meslektaşım Bay Erkmen ile görüşeceğim. Bu görüşmenin iki tarafın sorunlar üzerindeki görüşlerini ortaya koymalarına ve bunlar üzerinde görüş alış-verişi yapmalarına olanak vereceğini ümit ediyorum. Mevcut zorluklara rağmen iki taraf da sorunların barışçı bir çözüme varması için iyi niyetlerini ve kararlılıklarını ortaya koymalıdır.

AYDINLIK: Montrö'de Ecevit'le Karamanlis'in buluşmasından bu yana neler gerçekleştirildi?

MİTSOTAKİS: Ne yazık ki, Montrö toplantısından beri sorunlarımızın çözümü yolunda somut bir gelişme olmadı. İki tarafın da bunun nedeni konusunda görüşleri var. Ancak bugün, geçmişteki başarısızlığın sorumlusunu aramayı bırakıp bir çözüme varmak üzere çabalarımızı koordine etmeye ağırlık vermeliyiz.

AYDINLIK: O günden bu yana bölgemizde çok önemli gelişmeler oldu. Ayrıca her iki ülkedeki hükümetler de değişti. Bu koşullar altında ikinci bir zirve toplantısının zorunlu hale geldiği görüşüne katılır mısınız?

MİTSOTAKİS: Çeşitli düzeylerdeki temaslarımız, iki ülke Başbakanlarının görüşmesinin yararlı olacağını gösterecek olursa, Yunan tarafının buna hiç bir itirazı olmaz. Ancak böyle bir görüşmenin çok iyi hazırlanması gerektiğini vurgulamalıyım. Yoksa, istenen sonuca hizmet edeceği yerde, ortak amacımız olan barışçı çözüme olumsuz etkiler yapabilir.

Asiltürk...

(Baştarafı 1. sayfada)

yaptılar.

ASİLTÜRK'ÜN SÖZLERİ

"Onarım hükümeti bütün Parlamentoya yapılmış bir çağrıdır. Ülkenin daha kötü ve vahim hallere düşmemesi için bir onarım hükümetinin kurulması için çağrı yapılmıştır" diyen Asiltürk çağrının muhatabının Parlamentoda bulunan herkes olduğunu söyledi. Asiltürk şöyle dedi: "Bu konuda Sayın Ecevit, Sayın Erbakan ile bir görüşme yaptı. Bundan sonraki durum ise gelişmelere bağlıdır.

"Biz MSP olarak bu çağrımız ile 'Bir koalisyon hükümeti kurulsun' demiyoruz. Milli çözüm olarak 'Parlamentoya dayalı ve belirli konularda yaraları saracak bir onarım hükümeti kurulsun' diyoruz. Bu hükümetin yürütücülüğünü MSP olarak biz yaptığımız taktirde, böyle bir hükümetin kurulmasını gerçekleştirmeye çalışırız.

"Bu formül, bizim dışarıdan desteklenmemiz halinde mümkündür. Aksi halde bu dönemde CHP ve AP ile bir koalisyon düşünülmektedir."

ÖYMEN'İN SÖZLERİ

CHP Genel Sekreteri Altan Öymen ise "Dünkü görüşmelerden sonra, açıkça belli oldu ki, CHP ile MSP ülkemizin bir onarım hükümetine ihtiyacı olduğunda görüş birliği halindedirler' dedi. Öymen şöyle devam etti:

"Biz de CHP, AP ve MSP'nin katılmasıyla kurulacak bir hükümet modelini, aynı gerekçeyle bir onarım hükümeti olarak önermiştik. Böyle bir hükümetin kurulması gereğinde anlaştıktan sonra, bunun biçiminde görüş birliğine varılmaması için bir neden yoktur.

"Kurulduğundan beri ülkeye kandan ve gözyaşından başka bir şey getirmeyen bu hükümetin düşürülmesi halinde, onun kısa zamanda korkunç bir tahribata uğrattığı ekonomik ve sosyal bünyemizi onaracak bir hükümet hemen kurulabilir."

MENTEŞE'NİN SÖZLERİ

"Şu anda bir şey söylemek oldukça güçtür, siyaset sahnesinde saat başına olaylar cereyan ediyor." diyen AP Genel Sekreteri Nahit Menteşe ise Ecevit'in tekrar Başbakan olabilmek için her türlü entrikaya hazır olduğunu öne sürdü. Menteşe şöyle dedi:

"Ecevit DİSK, Töb-Der koalisyonuna MSP ortaklığını katmak istemektedir. Ecevit'in kurmak istediği hükümetin ülke meselelerinin altından kalkması mümkün değildir... Erbakan'ı da yanına almak suretiyle "Milli görüş-onarım hükümeti" kurma teşebbüsü Ecevit'i büsbütün gülünç duruma sokmaktadır."

GÜLTEKİN'İN SÖZLERİ

MHP Genel Sekreteri Necati Gültekin ise "Onarım hükümeti" konusunda şöyle dedi:

"Ne şekilde bir hükümet kurulursa kurulsun, Meclis aritmetiğinde bir değişiklik olmadan bugünkü sıkıntıların devam edeceği görülmektedir. Bizce bu işin çözümü milletin oyuna tekrar başvurmak, erken seçime gitmek."

İş ve İşçi Bulma kurumu gazetemize bir açıklama gönderdi

HABER MERKEZİ

İŞ ve İşçi Bulma Kurumu Genel Müdürlüğü gazetemize bir açıklama göndererek Malatya Tekel Şube Müdürlüğünde işçi alımı için MHP'den kart getirilmesinin şart koşulmadığını bildirdi.

Genel Müdürlük açıklaması aynen şöyle:

15.5.1980 tarihli gazetenizin 6. sayfa 4. sütununda Malatya Şube Müdürlüğümüzde "MHP'den kart getirmeyen Malatya Tekel'e alınmıyor" başlığı ile yayınladığınız haberinizle ilgili olarak Genel Müdürlüğümüzce gerekli inceleme yapılmış olup kamuoyunca yanlış anlamalara neden olabilecek haberlerin olumsuz yönlendirmeye sebep olacağı nedeni ile aşağıdaki açıklamanın yapılması uygun görülmüştür.

Yukarıda sözü edilen haberinizde adı geçen Tekel Sigara Fabrikasının işçi talepleri için yapılan seçme-davet ve göndermelerin şubemizce mevcut Genelge ve Talimatlarımız çerçevesinde tarafsız ve yansız olarak yürütüldüğüne, şubemizde sorulduğu belirtilen kartın yazdığınız anlamda bir kart olmayıp kayıtlı işsizlerin mevcut talebe durumları uyanlarının seçmeler sonucu işyerine gönderilmesi için ünitemizce yapılan davetlerde form 4 olarak nitelenip işe göndermeler için çağrılarda bütün şube ve bürolarımızca kullanılan standart davet kartı olduğuna bilginizi rica eder, ayrıca Kurumumuz ile gazetenizin haber diyaloğunun daha iyi bir doyurucu olarak kurulup sürdürülebilmesi için ihtiyaç duyduğunuz bilgi ve haberlerin Genel Müdürlüğümüz Genel Sekreterliğimizden karşılayabileceğinizi belirtir, çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Kültür Bakanlığı Cento binasındaki Atatürk kitaplık ve belgeliğini dağıttı

Mehmet Yeşil

AP hükümetinin Kültür Bakanı Tevfik Koraltan, önceki CHP ağırlıklı hükümet döneminde oluşturulan CENTO binasındaki Atatürk Kitaplık ve Belgeliğini, binanın milli müze yapılacağı gerekçesiyle dağıttı.

1978 yılında, Ecevit hükümeti döneminde, Kültür Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı ve Başbakanlıktan gelen bir yazı üzerine eski Meclis binasının uygun bir biçimde kullanılması için bir Danışma Kurulu oluşturmuştu. Bu kurulda Türk Tarih Kurumu Başkanı Enver Ziya Karal, Vakıflar Genel Müdürü Şener Yılmaz, Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürü Hikmet Gülcay ve o dönemde Kültür Bakanlığında müsteşarlık görevinde olan Şerafettin Turan yer alıyorlardı.

Kültür Bakanı Ahmet Taner Kışlalı başkanlığındaki bu kurul, 23 Şubat 1979'da toplanarak bir rapor hazırlamış ve CENTO binasının salon yapısının aynen korunması koşuluyla bir Atatürk ve Kurtuluş Savaşı Kitaplık ve Belgeliği haline getirilmesini öngörmüştü.

Bu öneri Başbakanlık tarafından da uygun görüldü ve zamanın Maliye Bakanlığı binayı Kültür Bakanlığına tahsis etti. Bunun üzerine Kültür Bakanlığı, Türkiye'de hiç bir kitaplıkta bulunmayan ve Atatürk'ü, Kurtuluş Savaşımıza ilişkin yerli ve yabancı yayınları biraraya toplama hazırlıklarına başladı. Çok dağınık durumdaki bu yayınların büyük bir bölümü Türkiye'de mevcut değildi. Ancak sayıları 14 bini bulan bu yerli ve yabancı yapıtları Atatürk'ün doğumunun 100. yılı nedeniyle tek bir kitaplıkta toplamak zorunlu ve yararlıydı. Kültür Bakanlığına bağlı Milli Kütüphaneye CENTO binasında bir Atatürk Kitaplığı hazırlanması için görev verildi. Yaklaşık 1 milyon lira harcanarak oluşturulan Atatürk Kitaplık ve Belgeliği, 29 Ekim 1979'da eksikliklerine karşın açılmış oldu.

Bugün Atatürk ve Kurtuluş Savaşı dönemine ait birçok belge çeşitli kurum ve kişilerin elinde dağınık olarak bulunmaktadır. Bunların büyük bir bölümünün zamanla kaybolduğu, hatta yabancılara satıldığı bilinmektedir. Böyle bir durumda binanın AP hükümetinin Kültür Bakanı Koraltan tarafından milli müze yapılma gerekçesiyle kapatılması aslında bu arşiv kurma girişiminin baltalanmasından başka bir anlam taşımamaktadır. Kültür Bakanlığı ayrıca Milli Kütüphane'ye ait olan kitaplığa el koymak da istemiştir. Ancak Derleme Kanunu gereğince Milli Kütüphane bu kitapları Bakanlığa devredemezdi. Sonuçta da Milli Kütüphane CENTO binasına verilen kitapları yeniden kendi binasına taşımak zorunda kaldı.

1981 Atatürk'ün 100. doğum yılı, laftan çok kalıcı etkinliklerle kutlanmalıdır kanısındayız.

MEHMET SEYDA ROMANCI GÜNLÜĞÜ

Deha ve sabır

Varlık'ın Mayıs 1980 günlü, 872. sayısında Sermet Sami Uysal'ın, "Deha Uzun Bir Sabırdır" başlıklı yazısı, "Yoksa ünlü düşünür Bergson, durup dururken: "Deha uzun bir sabırdır der miydi?" sorusuyla bitiyor. Yanılmıyorsam, dehanın uzun bir sabır olduğunu söyleyen Bergson değil, Buffon'dur. Hatta, hemen belleğime yerleşen bu söz, 1930'ların Türkçesiyle, şöyleydi: "Deha medid bir sabırdır". (7.5.1980)

Romancılarımız ve aydınlarımız

Bence, tüm romancıları iki büyük dala ayırmak, bu iki ana dal içinde irdelemek olanaklıdır. Birinciler, planci ve programcıdırlar. Önce, siyasal eğilimlerine, günün moda olan, el üstünde tutulan görüşlerine uygun bir yapı tasarlar. Bir konu düşünürler. Sonra, roman kişilerini —onlara belirli görevler vererek— bu yapının, bu çerçevenin içine oturtmaya, sığdırmaya bakarlar. Kıl payı sapmak istemezler bu programdan plandan. Sonunda canlı değil, "karton kişi"lerle karşılaşırız.

İkincilerse, esiriklidirler. Ya kendilerini şiddetle rahatsız edeni, ya da "içlerine doğan"ı yazarlar. Programmış, planmış tanımazlar. Bu tür romanlarda roman kahramanı çoğun yazarın isteğine uymaz, ona dizginlerini teslim etmez. Başlarını alıp giderler. Dolayısıyla, daha canlı, daha inanılır roman kişileri olurlar.

Hoş, öyküde de böyledir ya bu. Kimisi, kahramanlarını öncesinden tasarlanmış bir kalıba uydurmak ister. Kimisi de dökülür, boşalır, kahramanının nereye gideceğine, ne yapacağına aldırmaz. Ancak, bir öykünün boyutları içinde, bir romanda olduğu denli göze çarpmaz bu ayrılık.

Demirtaş Ceyhun, daha önce andığım "Yirminci Yüzyıl ve Edebiyat" adlı kitabının bir yerinde: "Edebiyatçının işi aydınladır. Devrimci edebiyatçının işi de, devrimci aydınladır" demekteydi.

Kısa kısa

Edebiyat Cephesi'nin 5. sayısında, "Alnında Mavi Kuşlar adlı romanınızda gerçekleştirmek istediğiniz neydi?" sorusunu şöyle yanıtlıyor Aysel Özakın: "Kültürel birikimle siyasal bir atılganlığı birleştiren, seçkin olma yazgısından kurtulup kitlelerle bütünleşme ve seçkinliğe karşı çıkma bilinci taşıyan aydınların oluşmasını özlüyorum belki. Romanda bu özlemi dile getirdim."

Ben de, "Gurbet Yavrum"dan sonra "Alnında Mavi Kuşlar"ı okuyunca, ikincisinin neden beni birincisi denli sarmadığını düşünüyordum. Aysel Özakın yanıtını vermiş oldu. "Gurbet Yavrum"da, yazarın kendi yaşamından gelmiş gözlemler, izlenimler, anılar vardı. Belki biraz değiştirmişti, ama sanırım tümüyle değil. İkincisinde, "Alnında Mavi Kuşlar"daysa yaşanılmış, yürekte duyulmuş gerçeğin yerini bir "özlem" almıştı. (9.5.1980)

Gerisi:

1 Mayıs günlü günlüğümde, Demirtaş Ceyhun'un "Yirminci Yüzyıl ve Edebiyat" adlı kitabıyla ilgili olarak, "Daha bitmedi. Bu konuya gene döneceğim" demiştim.

İlk söz hakkı Demirtaş Ceyhun'da:

"Romanda biz hikaye anlatmıyoruz. (s. 113) Birtakım kuralları olsun olmasın, edebiyatı öğrenebilmek, edebiyatçı olabilmek bilgiden çok sezgiye dayanıyor. Yaratıcı sezgi gücüne dayanıyor. Galiba, sezgisel uygulamalardan kazanılan deneyimlerin birikimi de edebiyatın bilgisini oluşturuyor." (s. 89)

Ceyhun'la birlikte biraz duralım burada ve yazının, daha önce savladığımız gibi bir "bilgi" olup olmadığını düşünelim. Yukardaki sözleri bence daha gerçekçi, daha doğrudur ve tam yazın adamına yaraşan sözlerdir, diyorum.

"... gerçekten yürekten inanıyorum, matematik bilmeden kesinlikle iyi edebiyatçı olunamaz."

Eğer öyleyse, Goethe'yi, Balzac'ı, Dostoyevski'yi, Tolstoy'u, Faulkner'ı ve daha nicelerini matematikten sınava çekmemiz gerekecek.

"Genel kültür düzeyinde de olsa, psikoloji, antropoloji, sosyoloji, tarih, felsefe falan bilmeden, gerçek edebiyatçı olunamaz. Lakin, salt bunları bilmekle de edebiyatçı olunamıyor, onu da iyi biliyorum".

Ceyhun'la anlaşıyoruz.

"Edebiyatın siyasayla bütüncül bir ilişkisi olamaz dediniz mi, fincancı katırlarını urkuttünüz gitti sayabilirsiniz kendinizi bir anlamda. Acaba neden?

"Ne gariptır, edebiyatçılar bile hâlâ, edebiyatı bağımsız bir uğraş olarak benimseyemiyorlar. Dünya görüşü ne olursa olsun, hemen hemen bütün aydınlara göre edebiyat, siyasanın bir aracı, bir gereci. Tek başına bir olgu değil.

"Siyasa matematikten de yararlanır, tarihten, sosyolojiden, iktisattan vb. den de yararlanır, ama bu uğraşlar siyasanın bir tamamlayıcı parçaları, bir kölesi değillerdir. Başlı başlarına bir bilimsel uğraş dallarıdır. Edebiyat niçin böyle kabul edilmemiş?

"Küçümsenen, bizce edebiyat değil, siyasacıların tanımladıkları başka tür bir yazı işidir. Magazin diyebiliriz ona. Bence yalnız ucuz aşk öyküleri anlatan şeyler magazin değildir, bir politik mesajı, bir sosyal tezi anlatan yapıtlar da bir anlamda magazindir." (s. 60-61)

"Ama bugün, televizyon ve sinema gibi gerçekten çok güçlü resimli haberleşme araçları vardır. Siyasanın mesajlarını resim anlatıcı edebiyat ile geniş kitlelere ulaştırmayı düşünmek, televizyonun ve sinemanın yanında gerçekten artık gülünçtür. Yani, işte bu gelişimdir ki, edebiyatın siyasadan bağımsızlaşması gerektiğini bizlere artık zorla kabul ettirmektedir."

Demirtaş Ceyhun dilerse kabul etmesin, ben kendi payıma, bu görüşte onunla anlaştım gitti. (14.5.1980)

günün sanat olayları

● LİNOS Oda Müziği Topluluğunun festivalde yer alan tek konseri bugün 19.00'da Sultanahmet'te Aya İrini'de. 10 genç sanatçıdan oluşan bu Batı Alman oda müziği topluluğu, 1977 yılında kurulmuş. Grubun elemanları çeşitli müzik ödülleri almış kişiler. 1977'de Walter Kaminsky Vakfı ve Alman Müzik Konseyi'nin öğütleri ile geniş bir repertuvar hazırlayan Linos Oda Müziği Topluluğu, Kuartet'ten Oktet'e kadar tüm oda müziği yapıtlarını seslendirmekte. Topluluğun festivaldeki programında Mozart ve Schubert'in eserleri yer alıyor. Fiyatlar: 300, 200, 100 lira.

● BEŞİKTAŞ Resim ve Heykel Müzesinde açılan 1. "Günümüz İstanbul Sanatçıları Açık Hava Sergisi" çerçevesinde, bugün 16.00'da dans gösterileri izlenebilir. Giriş ücretsiz.

GÖSTERİ

● İSTANBUL Sinema-Televizyon Enstitüsünde, "İtalyan Sinemasından Örnekler" gösterileri sürüyor. Bugün 16.30'da "Bisiklet Hırsızı"nın yönetmeni Vittorio De Sica'nın 1946'da yaptığı tanınmış bir filmi KALDIRIM ÇOCUKLARI (Sciuscia) gösteriliyor. Hırsızlığa yönelen iki ayakkabı boyacısı çocuğun öyküsünde, savaş sonrası, İtalya'sının bir görünümü sunuluyor. Bu film çarşamba 19.00'da yeniden gösterilecek. Aynı Kurumda bugün 19.00'da da Pasolini'nin BÜYÜK KUŞLAR VE KÜÇÜK KUŞLAR (Uccellaci e Ucellini) adlı 1966 yapımı filmi son kez sunulacak... Herkese açık olan Enstitü gösterileri tam 20, öğrenci 10 lira.

De Sica'nın KALDIRIM ÇOCUKLARI, bugün Sinema-TV Enstitüsünde gösteriliyor.

YAZKO, yayımlayacağı dergiyle ilgili bir açıklama yaptı

Bir süre önce yapılan (Yazarlar Kooperatifi) Kongresinde çıkarılacağı kararlaştırılan derginin basında bu konuda yer alan haberlerin tersine "Yeni Dergi" olmadığı açıklandı.

YAZKO Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Kemal Ağaoğlu imzasıyla yapılan basın açıklamasının tam metni şöyle:

YAZKO'nun 14 Haziranda yapılan Birinci Genel Kurul toplantısında Yazko'nun aylık bir edebiyat dergisi çıkarması doğrultusunda karar alınmıştır. Sözkonusu derginin yönetimi için Sayın Memet Fuat ile ön anlaşmaya varılmış ve derginin sonbaharda yayıma girmesi kararlaştırılmıştır.

"Ancak, bazı gazete ve dergilerde YAZKO'nun yayımlayacağı dergiden sözedilirken Memet Fuat'ın yayımını durdurmuş olduğu 'Yeni Dergi'nin bu kez Yazko adına yayımlanacağı gibi yanlış bir ifade kullanıldığı görülmüştür. Oysa yayımlanması düşünülen derginin yönetiminin Memet Fuat'ta olmasından başka Yeni Dergi ile hiç bir ilişiği yoktur."

Devlet Tiyatrolarının Anadolu turnesini 57 bin kişi izledi

Devlet Tiyatrolarının Büyük Anadolu Turnesinde sergilediği oyunları 57 bin kişinin izlediği ve bir milyon liralık gelir elde edildiği açıklandı.

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünden bugün yapılan açıklamaya göre, 2 Mayıs 1980 tarihinde başlayıp 18 Haziran 1980 tarihinde sona eren Büyük Anadolu Turnesinde yedi oyun sergilendi.

Açıklamada 67 il ve 75 ilçede sunulan oyunların büyük bir ilgiyle karşılandığı ve turnenin uzatılması yolunda istekler geldiği de belirtildi.

«Cinem-Action» dergisi, İ.Işıtan'ın Türk Sineması üzerine bir yazısını yayınladı

Fransa'da iki yıldır aralıklı biçimde yayınlanmakta olan "Cinem-Action" dergisi, son sayısında, Fransa'daki Lille Şenliğinde "2 Eylül Direnişi" adlı filmiyle ödül alan ve belgesel filmleriyle tanınan İshak Işıtan'ın bir yazısını yayımladı.

Işıtan'ın yazısı, doğuşudan günümüze dek Türkiye'deki sinema çalışmalarını, ülkemizin toplumsal ve siyasal gelişmesiyle birlikte ele alıyor. Muhsin Ertuğrul'un sineması, sonraki atılımlar, 1960 sonrasındaki gelişmeler, Yılmaz Güney'in sineması, Yeşilçam'ın dışında yapılmış kısa film denemeleri, belgesel çalışmalar değerlendiriliyor ve toplumcu içerikli, devrimci sinema çabaları için Yeşilçam da önemli bir alan olarak nitelendiriliyor.

Işıtan'ın yazısını yayımlayan "Cinem-Action" Fransa'nın tanınmış sinema yazarlarından Guy Hennebelle'in girişimiyle çıkartılan ve Üçüncü Dünya ülkeleri sinemasıyla diğer ülkelerdeki siyasal sinema deneylerine, "paralel sinema" girişimlerine özel bir önem vermesiyle tanınan bir dergi.

ÇEŞME HALKEVİNİN DÜZENLEDİĞİ KARİKATÜR YARIŞMASI SONUÇLANDI

Bir süre önce İzmir'in ilçesi Çeşme'de Halkevi tarafından açıldığı bildirilen Karikatür Yarışması sonuçlandı.

İçinde Karikatürcüler Derneği İzmir Bürosu temsilcisi Tufan Arkayın'ın da yer aldığı Seçici Kurul, iki dalda değerlendirme yaptı.

"Türkiye'de Turizm ve Toplumumuza Etkileri" dalında birinciliği Zafer Güven kazandı. Barış Balkan ikinci, Faruk Belevi üçüncü oldu.

Serbest dalda ise birinciliği Rasim Özgül aldı. Suat Sevand ikinci, Nihat Atagöz üçüncü seçildiler.

'Çeşme'nin Sesi" gazetesinin özel ödülü ise Mustafa Yıldız ve Yaşar Tanzan'ın karikatürlerine verildi.

Çeşme Halkevi'nin bu karikatür yarışmasını her yıl yinelemeyi kararlaştırdığı öğrenildi.

bir yudum soluk 1

Etem Yemelek ve Ahmet Çaproğlu çavuşların anılarına...

Uzun söze ne gerek, kömür madeni kuyularını ve kuyulardaki iş yaşantısını anlatacağım size; daha doğru diyelim, yeraltı şehrini anlatacağım...

Öyle bir şehir düşünün ki, en az ikiyüz elli metre yerin altına gömülmüş olsun. Tıpkı bir yerüstü şehrinde olduğu gibi ana caddeleri, semt yolları, aralıkları ve çıkmazları bulunsun. Buna bir de, bir insanın zorlukla sığabileceği kadar dar, inemeyeceği kerte dik yokuşlar ekleyelim. Kaldırıyoruz başımızı, gökkubbe yok; taş, toprak ve kömür bloklarıyla göz gözeyiz...

İşte bu yeraltı şehrinde otuz bin can soluk alır. Bu otuz bin canın evleri karanlık galeriler, aralıksız emek öğüten "baca"lardır. Burada da bir yerüstü şehrinde olduğu gibi canlı bir kaynaşma vardır; birbirini tamamlayarak, destekleyerek sürdürülen yaman bir iş kaynaşması...

Yeraltını gezerken, "Hane sahibi sıfatı ile", klavuzluk bana düşüyor. Yeraltını bütün köşe-bucağı, deliği-deşiği ile iyi tanıdığım için, yazı bakımından bu işi en yetenekli yazarlardan daha iyi yapacağıma inanırım. Ancak, klavuzluk konusunda daha ustaları dururken, öne çıkmaya gönlüm razı olmadı bir türlü...

Bu yeraltı gezimiz için Zonguldak kömür kuyularının üç ayrı kuşağından, üç ünlü adamına başvurdum. Kılavuzlarımızdan biri, emekli bir maden kurdu olan Etem Çavuş... Diğeri, halen iş başındakilerin en kıdemlisi ve en ustası Ahmet Çapro'dur. Üçüncüye gelince, yeraltı gündelikçilerinin en gençlerindendir ki O, kendisini diğerlerinden ayıran bir özelliği, şair oluşudur; "maden edebiyatı" yaratabilmek için madenciliğe heveslenmiş ve karanlık kuyulara dalmış bir yiğit şair...

Etem Çavuş'un emekli olduğunu söylemiştim. Maden kuyularının dışında, eline tutuşturulan bir ocak kayasına bakar bakmaz, kayanın hangi ocağa ait olduğunu söyleyebilecek kadar usta olan Etem Çavuş, tam kırk altı yıl yeraltında ömür tükettikten sonra emekliye çıkmıştır. Etem Çavuş, henüz 14-15 yaşlarında iken kendisi ile birlikte kuyulara giren 12 arkadaşından bugün göçük altında sönmeyen tek soluktur.

Etem Çavuş'u, yeraltında erimiş bir ömrün akşamını geçirmekte olduğu değirmeninde buldum. Teklifime nazlanmadı. "Konuklar için gezeceğiz" deyince hele, yandı parladı sanki gözleri... Maden ve konuk! Bu iki kelime, maden kurdunu harekete getirmeye yetti. Sandıkta özene bezene sakladığı kuyu giyimlerini giyindi, çizmelerini ayaklarına geçirdi. Bir çivide artık onun gibi dinlenmekte olan emekli madenci lambasını kemerine taktı. Tutamak yerinin bir yanı kazma, öte yanı da çekiç olan ünlü madenci bastonunu koltuğunun altına sıkıştırdı:

"Buyrun...."

***

Bir madenci terimiyle "nakıs ikiyüz"e inen kuyunun çift yollu asansörünün kafeslerinden birisine Etem Çavuş'la birlikte girdik. Etem Çavuş'un, keskin Devrek şiyesiyle daha şimdiden takılmaya başladığı iki "acamı" konuğumuz da bir başka kafese...

Dan, dan, dan, dan, dan!....

Çana vurulan bu beş darbe asansörü kuyuya sarkıtan makinenin başındaki işçiye, "Kuyuya indirilen insandır, dikkatli ol!" uyarısını yapar. O da, saniyede beş metreyi geçmeyen bir iniş-hızı ayarı ile makinesini yola kor ve bu işi yaparken de, çoğun, "Yine bir gelin arabası vuruyoruz yola' diye düşünür. Bu kampanaların mors alfabesi gibi belirli anlamları vardır. Örnekse, tek darbe: "Çek!"; çift darbe: "Bırak!" vb.... Kuyuya insan inerken şayet kampanayı vuran işçi, bir dalgınlıkla, "canlı iniyor" işareti yerine, "boş araba iniyor" işaretini vurdu muydu kafestekilerin vay hallerine! Lahzada cehennemi bir düşüş başlar, kafes içindekilerin ayakları altından kaçar yiter zemin sanki...

Herneyse, kazasız belasız aşağıya sarktık. Kafesin parmaklığından bakınca, önümüzde kapkara bir galerinin uzandığını ve bu galeride yer yer sarımtırak ışıkların titreştiğini görüyoruz.

Burası, indiğimiz kuyunun çıkış ağızlarından biri. Bu istasyondan kömür cevherini yeryüzüne gönderen maden damarının içine gireceğiz. Nitekim Ethem Çavuş kafesin kapısını açtı, sol eline lambasını, sağına da ünlü bastonunu aldı, yürüyor ve başını arkaya çevirmeden sesleniyor:

— Dikkatli olun! Siz kuyuya ne de olsa yabancısınız, elinizde lamba da olsa gözleriniz karanlığa birden bire alışamaz, başınızı gözünüzü bir yere çatarsınız!...

Beraber yürüyoruz. Duvarlarında adım seslerimiz yankılanan galeri, boyuna karanlıklara, gittikçe koyulaşan ve gizemli bir hal alan karanlıklara uzanıp gidiyor. Yerde, bütün dehliz boyunca bir çift kılıç gibi uzanan demiryolunda lambalarımız donuk, paslı parıltılar yapıyor. Galerinin sağımıza rastlayan taş duvarlarında, tavanda, gölgelerimiz birbirine karışarak, titreşerek, uzayıp kısalarak bizi izliyor.

Yer, ıslak ve çamurlu. Duvarlar ve tavan yağlı bir yüz gibi nemli. Havada, fosfor kusan çürük direklerin, ıslak ve çürük toprağın çıkardığı madenlere özgü o küf kokusu...

Ellerimizdeki lambaların cılız ışıkları galerinin bunaltıcı karanlığını yenemiyor ve bu bunaltıcı karanlık içinde bir hayalet gibi görünen Etem Çavuş yürüyor...

Birden bire durdu. Ona yaklaştık. Demiryoluna doğru kulak kabarttı. Bastonunun çekiç şeklindeki ucunu yerdeki raylardan birisine dayadı. Bir şeyler dinliyor gibiydi. İhtiyar maden kurdu, bu haliyle, hastasının nabzını dinleyen gün görmüş bir kasaba doktorunu andırıyor... Etem Çavuş:

— Çocuklar, dedi, demiryolundan kenara savulun, uzaktan dolu arabalar geliyor....

(DEVAM EDECEK)

Aydınlık
Kurucusu ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı 1921
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

ABD TÜRKİYE'Yİ NASIL GÖRÜYOR? TÜRKİYE'Yİ NASIL GÖRÜYOR? TÜRKİ

Amerikan Temsilciler Meclisi Dış ilişkiler Komisyonu Raporu-Mart 1980

ABD GÖZÜYLE TÜRK-AMERİKAN İLİŞKİLERİNİN TARİHİ:

1950'ler altın yıllar, 1960 ve 70'ler farklılaşma yılları, Kıbrıs müdahalesi ise bir dönüm noktası oldu

"YAYINLADIĞIMIZ belge, ABD Dış İlişkiler ve Ulusal Savunma Bölümü Kongre Araştırma Servisi Kongre Kitaplığı tarafından ABD Temsilciler Meclisi Dış İlişkiler Komitesi Avrupa ve Ortadoğu Alt.Komisyonu için hazırlanmıştır. Metin, 3 Mart 1980 tarihini taşımaktadır. "Türkiye'nin Sorunlarının ve Beklentilerinin Birleşik Devletlerin Çıkarları Açısından Anlamı" başlığını taşıyan belgede, Türkiye-ABD ilişkilerinin tüm yönleri ile Türkiye'deki siyasi istikrarsızlık, ekonomik durum ve askeri güçlerin durumu geniş olarak incelenmektedir. Türkiye'nin önündeki siyasal seçenekler bakımından birçok ilginç bilgi ve gözlemleri içeren bu belge, ABD'nin Türkiye'ye nasıl baktığını ortaya koyması açısından önemlidir.

Bugün yayınladığımız, Türkiye-ABD ilişkilerinin tarihçesini özetleyen bölüm, dünya jandarması bir süper devlet ile onun kuklası hükümetler arasındaki ilişkilerin ilerleyen yıllar ve değişen dengeyle bugünkü durumuna gelmesini olaylara dayanarak gözler önüne sermektedir.

Dört gün daha sürecek olan dizimizde, Türkiye'nin NATO askeri sistemi içindeki durumu, Türkiye'nin ekonomik sorunları, Türkiye'deki politik istikrarsızlığın nedenleri ve partiler ile Türkiye dış politikasındaki değişen eğilimlere göre ABD Kongresine uyarılar bölümleri yer almaktadır."

"Fakat soğuk savaşın yarattığı ittifaklaşmadan bu yana, ABD-Türkiye ilişkilerinde ortaya çıkan fırtınalı dönemlerden sonra, ortak çıkarların yeni yakınlaşmalara yol açacağı söylenebilir. İran ve Afganistan olaylarının sonrasında, önemli ortak amaçların yeniden gözden geçirilmesi ve yeniden değerlendirilmeleri, tartışma ve anlaşmazlık yaratan konuları bertaraf edebilir."

1950'li yıllar, Türk-ABD ilişkileri açısından altın yıllar sayılmaktadır. Türkiye, Kore Savaşı sırasında ABD için değerli bir müttefik olduğunu kanıtlamış, 1952'de NATO'ya girmiş ve 1950'li yılların başında Ortadoğu'da NATO'ya eşdeğer MEDO'nun oluşturulmasına yönelik sonuçsuz girişiminde ABD'yi desteklemiştir. Yine bu dönemde Türkiye, topraklarında bilgi toplama tesisleri ve radar üslerinden, hava alanlarına, hatta ikmal depolarına kadar değişik işlevlerde 26 askeri Amerikan tesisinin kurulmasına izin vermiştir. Aynı zamanda Türkiye, 1955'de Bağdat Paktı'na ve 1959'da da CENTO'ya girdi. ABD'nin doğrudan üye olmadığı bu kuruluşlar ülkenin Ortadoğu'daki Dulles Güvenlik Stratejisinin uzantılarını oluşturmaktaydı. Aynı yıl, ABD, Türkiye, İran ve Pakistan ile Amerikan askeri güçlerinin bölgede kullanılmasına resmi olarak izin veren ikili anlaşmalar imzaladı. Aynı zamanda, Türkiye ABD'ye Ortadoğu'daki bozgunculuk eylemlerine karşı yardımcı olma arzusunu belirterek, ABD'nin 1958'de Irak monarşisinin kalkmasından sonra, Lübnan'ın yardım istemi üzerine giriştiği müdahale için gereken zemini hazırlamış oluyordu.(*)

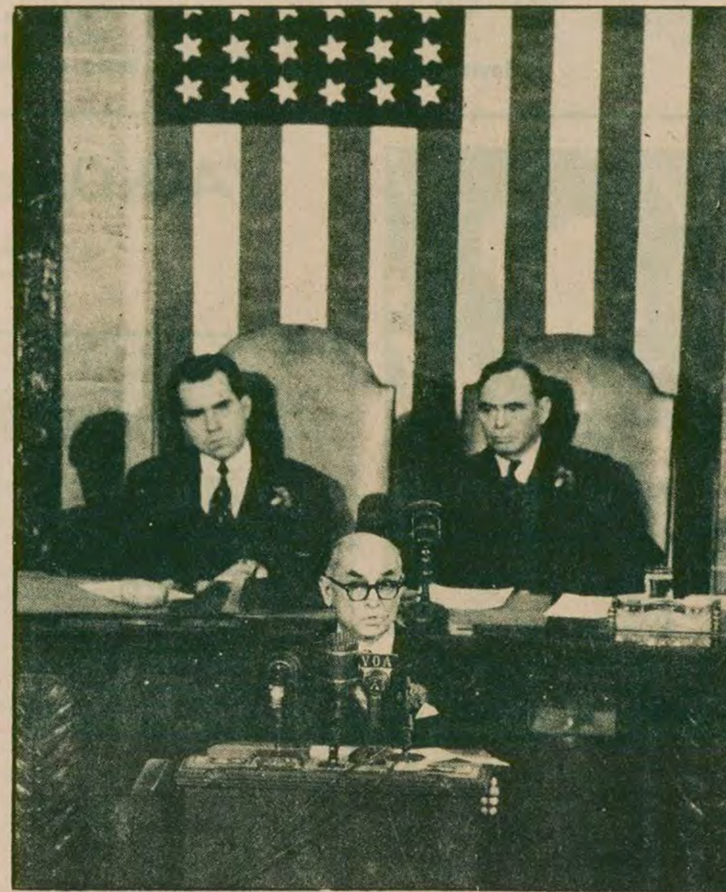
1960'lı yıllarda ABD-Türkiye ilişkilerinde yeni anlaşmazlıkların ortaya çıktığını görmekteyiz. 1950'lerdeki yakın ilişkiler Türkiye'nin bu dönemde benimsediği yeni dış politikalar ile bozulmaya başladı.

Ortaya çıkan Küba Füze Buhranının ABD-Türkiye ilişkilerinin akışını değiştirdiği savunulmaktadır. ABD Başkanı Kennedy'nin SSCB Başkanı Kruşçev'e Amerikalıların Türkiye'deki Jupiter füzelerinin kaldırılması halinde, Küba'daki füzelerinin kaldırılmasını teklif eden pazarlığı, Türkiye'nin olası bir Sovyet tehdidi korkularını büyük ölçüde sildi. Başta CHP lideri Bülent Ecevit olmak üzere, özellikle liberal görüşlü birçok Türk aydını, Türkiye'deki nükleer silahların kaldırılmasıyla, Rus tehlikesinin azaldığı görüşünü savundular. Gerek bu değişiklikten gerekse, Batı ittifakından kaynaklanan düş kırıklığının sonucu olarak 1960'larda Türk liderlerinin Sovyetler Birliği'ne yönelik dış politikalarında önemli değişiklikler oldu. Bir analize göre, Türkiye'nin daha bağımsız bir politika ile Sovyetlerle ilişkilerini normalleştirmesi, Ankara'nın ABD'nin kendi güvenlik çıkarlarını müttefiklerininkinden daha fazla gözettiğini görmesinden kaynaklandı. (**)

Buna ilaveten, 1960'larda Türkiye, ABD'nin bölgedeki çıkarları için Türk topraklarını kullanmasına kısıtlamalar getirdi. 1967 Ortadoğu Savaşında, Türkiye, ABD'nin İsrail lehine yakıt ve ikmal tesislerini kullanması gibi askeri operasyonlar için izin vermedi. Buna karşın, dinleme istasyonları ve iletişim gereçleri gibi edilgen hizmetlerin yürütülmesine göz yumdu.

1967 Ortadoğu savaşı ve Türkiye

Genel olarak, Türk-ABD ilişkilerinin yapısı hakkındaki Türk ve Amerikan görüşleri 1960 larda farklılaştı ve bu farklılaşma süreci 1970'lerde de devam etti. Türkiye'nin bölgede ve dünyadaki politik sistemler içindeki rolünü yeni baştan tanımlamasından kaynaklanan bu farklılaşma, kendini genel tartışmalarda ve özellikle Kıbrıs sorunu gibi uzlaşmazlık konusu olan meselelerde gösterdi.

ABD-Türkiye ilişkilerinin "parlak yıllar"ında devrin Cumhurbaşkanı Celal Bayar Amerika'da. Arkada solda oturan o dönem Başkan Yardımcısı, daha sonraları Devlet Başkanı olan Nikson'dur.

Kıbrıs sorunu, ikili ilişkilerin son 15 yılda sık sık gerginleşmesine yol açtı. Birçok Türk, ABD Başkanı Johnson'un o zamanın Başbakanı İnönü'ye mayıs 1964'de gönderdiği ve Türkiye'yi, Kıbrıs'ı işgal etmemesi için uyaran mektubun yarattığı tepkileri hatırlayacaktır. ABD'deki bir Türk yetkilisinin sözleri ile, mektup Türk kamuoyu üzerinde oldukça olumsuz bir etki yapmıştı. ABD'nin Kıbrıs sorunu nedeni ile ortaya çıkan Türk-Yunan anlaşmazlığı konusundaki politikasına Türkiye'den gelen tepkiler oldukça duygusal ve kişisel nitelikler taşıyordu. Kıbrıs sorunu konusunda, ABD tarafından terk edildikleri hissine kapılan Türkler, bu konudaki desteği Arap dünyası ve Doğu Bloku ülkelerinden sağlamaya çalıştılar. ABD'nin, Kıbrıs'daki silahlı çatışmayı engellemeye yönelik diplomatik çalışmaları 1967'de başarıya ulaşırken, ABD Kongresinin 1974 Türk askeri müdahalesine cevabı, silah ve savunma araçlarına konulan ambargo, Türkleri, ABD'nin Türkiye aleyhine bir tavır takındığına ikna etti. 1978'de ambargonun kaldırılışı ilişkileri düzeltti ve askeri ilişkilerin yeniden başlamasına neden oldu. Fakat, Türkiye'ye yapılacak yardım konusunda Kongrede yapılan müzakere ilişkilerde sürekli bir gerilimin yerleşmesine yol açtı.

Kıbrıs sorunu ve bozulan ilişkiler

1971'de, ABD ve Türkiye, haşhaş ekimi yapılan alanlarda başka tür ürünlerin yetiştirilmesi için Türkiye'ye 35 milyon dolar verilmesini öngören bir anlaşma imzaladılar. ABD yetkililerini ve Amerikan yardımının tarımsal gelişim için olumlu bir etken olacağına inanan Türk yetkililerini tatmin edebilmek için, Türkiye, haşhaş ekimini bir süre için tamamen yasakladı. Fakat bu politikaya Türk toplumunun bazı kesimleri şiddetle karşı çıktı ve 1974 yılında Türk yetkilileri yasal üretim için sınırlı ekime izin verdi. ABD, tıbbi kullanım için yapılacak üretimin sıkı kontrolden geçeceğine dair garanti istedi.

İki müttefik arasında, savaş sonrası döneminin büyük ümitlerine ters düşebilecek daha gerçekçi bir anlayışı gösteren işbirliği ve anlaşma örnekleri de bulunmaktadır. 1979'un sonlarında Türkiye ile ABD arasında iki anlaşma imzalandı ve onaylandı. Bunlardan biri, Ceza Hükümlerinin Uygulanması, diğeri ise Suçluların İadesi ve Cezai Konularda Karşılıklı Yardım Anlaşmalarıdır.

ABD Senatosunun Meksika, Japonya, Norveç ve Panama ile imzaladığı anlaşmaları andıran kasım 1979 tarihli bu iki anlaşma, ABD Başkanı tarafından "Uluslararası hukuki işbirliği alanında Türkiye ile ilişkilerimizin modernleştirilmesinde önemli bir unsur olarak" tanımlanmıştı. (***) İran'daki rehineler sorununda Türkiye'nin işbirliği ve yardımı, ayrıca Türkiye için hazırlanan OECD finansman paketine 1979 ortalarında ABD'nin de katılması, iki ülke arasında süregelen karşılıklı desteği yansıtan örnekler olarak gösterilebilir.

Ortak çıkarlar ve yeni yakınlaşma olanakları

Son 20 yılda süregelen gerginlikler ve sorunlara rağmen, Türkiye ve ABD arasında sıkı ve dengeli bir ilişki kurabilme çabaları geçerliliğini korumuş ve son İran ve Afganistan olaylarından sonra daha da güçlenmiştir. Türkiye ABD'nin ekonomik ve politik desteğini sağlama çabalarını sürdürmektedir. ABD hükümeti istikrarlı ve demokratik bir Türkiye'nin, NATO, Doğu Akdeniz ve Ortadoğu'daki ABD çıkarları için önemli bir ülke olduğunu vurgulamaktadır. ABD-Türkiye ilişkilerinin içeriği, yumuşama ve stratejik denge değişimlerine paralel olarak farklılıklar gösterdikçe, yeni gerilimler beklenebilir. Fakat soğuk savaşın yarattığı ittifaklaşmadan bu yana, ABD-Türkiye ilişkilerinde ortaya çıkan fırtınalı dönemlerden sonra, ortak çıkarların yeni yakınlaşmalara yol açacağı söylenebilir. İran ve Afganistan olaylarının sonrasında, önemli ortak amaçların yeniden gözden geçirilmesi ve yeniden değerlendirilmeleri, tartışma ve anlaşmazlık yaratan konuları bertaraf edebilir.

DİPNOTLAR:

(*) Türkiye'deki üslerin, Türk hükümetine haber verilmeden kullanımı, Türkiye'nin bağımsızlığının zedelendiği konusunda tepkilere neden oldu. Bu, Türkiye'nin ABD'ye karşı beslediği duygularda bir dönüm noktasını oluşturdu George S. Harris, Sorunlu İttifak, sayfa 66-68.

(**) Bkz. Walter Laqueur, Ortadoğu

Tarih boyunca

İŞKENCE

Hazırlayan: R. Kısacık

Günümüzde işkence -3-

Askeri diktatörlüklerin işkence cehennemleri: Arjantin, Uruguay ve Şili

ULUSLARARASI Af Örgütü 1973 yılındaki darbeden sonra askeri dikta rejimi ile yönetilen Uruguay'da siyasi tutuklulara yapılan işkenceler hakkında yayınladığı raporunda, bu işkencelerin özellikle bilimsel olduğunu açıklıyordu.

Le Monde gazetesinin Fransa'da sürgünde bulunan Uruguaylı ve Arjantinlilerden elde ettiği bilgilere dayanarak verdiği haberinde, Latin Amerika'nın bu iki komşu ülkesinde işkence yöntemlerinin hemen hemen aynı olduğunu belirtiyordu. Ancak Uruguay'daki işkencelerin Arjantin'de yapılanlardan değişik yönleri olduğu da belirtiliyordu.

Çeşit çeşit işkence

ÇOĞU Uruguay'da uygulanmak üzere, Arjantin ve Uruguay'da yapılan işkenceler şöyleydi:

Uzun süre ayakta bekletme: Kadın veya erkek tutuklu, gücü tükeninceye dek ayakta saatlerce hatta günlerce aç-susuz bekletilmektedir.

Telefon: Tutuklunun kulaklarına elektrik teli bağlanmakta, işkenceci tutuklunun kulaklarına sopa ile vururken, tellerden akım verilmektedir. Bu yöntem sık sık yapıldığında, tutuklunun kulak zarı patlamaktadır.

Su altı: Tutuklunun başı, içi su, kan ve insan dışkısı ile dolu olan bir kaba sokulmaktadır. Tutuklu, fazla su içtiği zaman doktor veya diğer sağlık görevlileri, engel olmakta, kısa bir aradan sonra tutuklunun başının yeniden kaba sokulmasına çalışılmaktadır.

Elektrik: Tutuklular, çıplak ve ıslak olarak bir demir masanın üzerine bağlanmaktadır. Yaklaşık 200 voltluk bir akım, duyarlı bölgelere, özellikle diş etlerine, dudaklara, gözlere ve cinsel organlara verilmektedir.

Süvari: Tutuklu, ata biner gibi, bir demir çubuk üzerinde, ayakları yere değmeden, elleri arkadan kenetlenmiş durumda oturtulmakta, saatlerce sallandırılmaktadır. İşkence sonunda, tutuklunun cinsel organları parçalanmakta veya vücudu ikiye ayrılırcasına yarılmaktadır

Bayrak: Tutuklular, vücutları yere değmeden ve yere paralel olarak, el ve ayaklarından duvar ya da, kazıklara tutturulmakta, sonra sopalarla dövülmektedir.

Pau De Ara: Tutuklu dizlerinden bir demir çubuğa asılmakta, elleri ile topukları birbirine bağlanarak, başının sarkması sağlanmaktadır.

Parilla: Tutuklu üzeri kızgın kömürle dolu, bir ızgara üzerine bağlanmaktadır.

Estaqueamionto: Tutuklu, yere yatırılarak kolları ve bacakları ayrı durumda arabaya bağlanıp çekilmekte veya üzerine vahşi köpekler saldırtılmaktadır.

Psikolojik işkenceler: Uruguay'da ve Arjantin'de askeri diktanın salt bu işkenceleri uygulamak tek amaçları değildi. Ülkedeki kontrgerilla elemanları, psikiyatri, nöropsikoloji ve farmakoloji eğitiminden geçirilmekteydi. Tutuklular, tutuklandığı andan itibaren gözleri siyah torbalarla bağlı olarak dolaştırılmaktadırlar. Cezaevi veya kamp içi işlenen suçların cezası, belli kural ve disiplin içinde uygulanmaktadır. Tutuklular kültür faaliyetlerinden yoksun bırakılıyordu. Gelen ziyaretçilerle görüştürülmeme olayı da cezalar arasındaydı. Arada bir yapılan görüştürülmeler ise, ya cam bölmeler arkasında, ya da telefonla yaptırılmaktaydı.

Diğer klasik bir psikolojik işkence türü de, tutukluya, ulusal ve uluslararası gelişmeler hakkında yalan söylemekti. Tüm bunlara ek olarak ince yöntemlerde uygulanmaktaydı. Tutukluya, işkence anlarını yeniden yaşatmak için acı içerisinde bağırması kendi sesinden dinletiliyordu. Çoğu kez, gardiyan-doktor işbirliği yapılmakta ve tutuklu duyum özelliklerinden yoksun bırakılmaya çalışılmaktaydı. Tecrit edilmiş, havalandırma cihazı veya yeri olmayan hücreler yapılmıştı. Tutuklu bu hücrelerde zaman kavramını yitirinceye dek bırakılmaktaydı. Bunların en korkuncu ise, tutuklunun, yakınlarının gözleri önünde, kadın

● Uruguay'da işkenceler o kadar yaygınlaştırıldı ki her yüz kişiden biri işkence tezgahından geçmişti.

şayan her 100 yurttaştan biri kadın olsun erkek olsun işkencelerden geçirilmişlerdi.

Darbeler memleketi Bolivya

DARBELER memleketi olarak da tanınan Bolivya'da, işkenceler etkin rol oynamıştır. 1825'de Simon Bolivar'ın liderliğinde İspanya'dan bağımsızlığını kazanan ülkede, 1970'lere dek 180'den fazla isyan çıkmış, 150 yi aşkın hükümet değişmiştir. Son 25 yılda Bolivya'da 12 kez rejim değişikliği olmuş, en sağcısından, en solcusuna, tüm liderler istenmeyen bir kavganın içerisine girmişlerdir.

Simon Bolivar'ın döneminde, bağımsızlık savaşımı sırasında, İspanyolların çeşitli işkence denemeleri, daha sonraki yıllarda da yaygınlaştırılarak sürmüştür. Kamplardaki hücrelerde aç-susuz bırakılan tutuklular o dönemlerde, gıdasızlıktan güçsüz düşürülmüş ve işkenceler böylece başlamıştı. İsyancıların elebaşılarının ortaya çıkarılması için rastgele tutuklamalar artarak devam etmiş, kamplarda işkenceler açıktan açığa yapılır olmuştu. İsyancıların adları sorulan tutuklular, kaynar ve son derece soğuk sulara bırakılmakta, son derece acı veren cisimlerin bağlandığı kırbaçlarla dövülmekteydiler. Çoğu kez atların arkasına iplerle bağlanıp, taşlı, kayalı yollarda süreklendirilmekteydiler.

Ülkenin bağımsızlığına kavuşmasıyla, darbeler birbirini izlemeye başladı. Yıllar öncesinin Güney Amerika ülkesinin lideri "Benim zavallı yurdum... nedenli talihsizsin.. Çünkü tanrıya çok uzak, fakat Amerika'ya çok yakınsın.." derken, bu darbelerde Amerika'nın oynadığı önemli rolleri vurgulamak istiyordu. 17 Ekim 1971'de iktidara son olarak el koyan Milliyetçi Sosyalist General Juan Jose Torxres Başkan Ovando'yu, çatışmalar sonucunda devirebildi. Zaten General Ovando, 1969'da Başkan A. Siles Salians'ı devirerek göreve gelmişti.

Bu dönemde özellikle, öğrenciler ve askerler, tutuklananların çoğunluğunu oluşturuyordu. Tutuklananların büyük bir bölümünün vücutları yakılıp işkencelere uğratıldıktan sonra öldürülüyordu. Torxes'in darbesini, Albay Hugo Banzer Başkanlığındaki üçlü bir cuntanın "Komünistlerden halkı kurtarma" adı altındaki darbesi izliyordu. Darbenin başlamasıyla, öğrenci ve asker avı da alabildiğine hızlandı. Darbecilerin önde gelen liderlerinden Albay Audres Selic'in yönetimindeki işkenceciler, Amerika'nın desteği ile, durmaksızın tutuklulara işkence yapmaya başlıyordu. Tutuklular, ülkede alışılagelmiş işkence yöntemlerinden geçiriliyordu. Soğuk veya sıcak suya batırılarak güçleri tükeninceye dek bırakılıyorlar, sopa ve kırbaç darbeleriyle bu işkencelere devam ediliyordu. Çoğu kez bu işkenceler keyfi olarak da sürdürülüyordu. Süngü uçlarıyla tutuklunun bedenine, çeşitli resimler çiziliyordu.

Şili

SANTİAGO Sorgu Yargıcı Adolfo Ba[illegible]dos, 1978'de kentin 50 kilometre g[illegible] yindeki Ronohuen'de bir kireç ocağınd[illegible] kence ile öldürülmüş, kireç kuyusuna at[illegible] 15 cesetle ilgili olarak yaptığı soruşturm[illegible] nucunda, bu cesetlerin 1973 yılında se[illegible] işbaşına gelen Salvador Allen[illegible] devrilmesinden sonra, işkencelerle öldü[illegible] solcular olduğunu açıklıyordu. Allen[illegible] devrilmesinden sonra, işbaşına gelen [illegible] cılar, CIA'nın önceden olduğu gibi, [illegible] büyük yardımlarıyla solcuları kitleler [illegible] tutuklattırıp, ağır işkencelere uğrat[illegible] Binlerce tutuklu, çeşitli işkencelerder[illegible] ağır yaralı şekilde kentin dışında açıl[illegible] kuyularına atılmış bu şekilde öldürül[illegible] Son yıllarda bu tür kireç kuyuların[illegible]

Kasaroğlu yaz sezonunda tekrar yayın olmayacak dedi ama

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

Bu hafta başlayan üç dizi de daha önce yayınlanmıştı

TRT Genel Müdürü Doğan Kasaroğlu, yeni dönemde "tekrar yayınların" olmayacağını, tekrar yayınların yüzde 6 oranında yalnız çocuk programlarında yapılacağını dün basına açıkladı. Oysa geçtiğimiz hafta teker teker diziler son bulurken, yeni başlayan "Uzay 1999 tekrarlandı. Bu hafta başlayacak üç dizinin de tekrar olduğunu hatırlatabiliriz. Tabii yayından kaldırılmayacaksa ki, basına verilen haftalık programda yer alan dizilerden "Vikingler" tekrar, "Genç Kayakçı" tekrar, "Jetgiller" yine tekrar, yani arşivden çıkarılmış daha önce gösterilmiş diziler. Güzel olduğu için itirazımız yok ama pazar günleri gösterilen "Yaşayan Deniz" de tekrar yayındır. Tüm yaz aylarını bırakalım, bu hafta içinde pazar günü TV'de Sinemada gösterilecek Lous De Funes'un "Tatlı Bela" filmi de tekrar.

YENİ DİZİLER

Kasaroğlu tekrar yayınların olmayacağını belirtirken yeni dizileri de açıkladı. Daha önce hiç yayınlanmamış yeni dizilerden biri "Sara" diğeri daha önce izlediğimiz "Kadın Doktorlar"

Geçtiğimiz ay biten "Hastane" dizisiyle hastanelerden kurtulacağınızı ya da bu kez bizim hastanelerin gösterileceğini sandıysanız yanıldınız. Bu haftadan başlamak üzere yine haftalar sürecek yeni bir hastane dizisi başlıyor. Adı "Tıp Dosyası"

Holmes ve Yoyo.

beklenen "Yorgun Savaşçı" ad-

TELEVİZYONDA BUGÜN

17.00	HABERLER
17.05	AKŞAMA DOĞRU
18.00	HABERLER
18.05	UZAY 1999
18.50	GÜLE OYNAYA
19.20	ÖNCE SAĞLIK
19.50	UYKUDAN ÖNCE
20.00	HABERLER
20.50	MİNİK BALE
20.55	TARİHTE BU HAFTA
21.10	FORSYTE EFSANESİ
22.00	TÜRK HALK MÜZİĞİ